

(ΜΕΤΑ ΤΗ ΔΙΑΚΟΠΗ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη της

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Συζήτηση επί της αρχής των άρθρων και του συνόλου της πρότασης νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού: Ιδρυση ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ και ρύθμιση συναφών θεμάτων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, απευθυνόμενος στο Σώμα θα ήθελα να εκφράσω την ιδιαίτερη ικανοποίησή μου, καθώς πραγματοποιείται με την επικείμενη ψήφιση αυτής της πρότασης νόμου μια ίδεα, η οποία για πολλές δεκαετίες είχε εγκολπωθεί από πολλούς φίλους της ιερής πόλεως του Μεσολογγίου, γιατί σε ό,τι αφορά αυτήν την καθαύτην την ίδεα όλοι οι Έλληνες έχουμε το όραμα της ελευθερίας σε όλη τη διάρκεια του βίου μας να μας εμπνέει και να μας οιστρήλατεί.

Με αυτήν την ευκαιρία θα ήθελα να ανακοινώσω ότι εδώ παρευρίσκεται και παρακολουθεί τη συνεδρίασή μας ο κ. Γεράσιμος Καζάνας, ο οποίος ήταν και ο πρώτος που είχε αυτήν την ίδεα. Θυμούμαι ότι την είχε αποδεχθεί ασμένως ο κοινός μας πολιτικός δάσκαλος, ο Γεώργιος Παπανδρέου.

Δυστυχώς, τα γεγονότα, οι πολιτικές μεταβολές και τα όσα ακολούθησαν επί τριάντα και πλέον χρόνια δεν επέτρεψαν την εφαρμογή αυτής της πρότασης. Σήμερα, λοιπόν, πιστεύω ότι η σύνθεση αυτής της Περιόδου της Βουλής θα έχει την ευκαιρία και την τιμή να αποδεχθεί αυτήν την πρόταση.

Επίσης αυτήν την ίδεα την είχαν εγκολπωθεί όλοι οι και της προ δικτατορικής Βουλής εκπρόσωποι του Νομού Αιγαίου Ακαρνανίας -ιδιαίτερα οι προερχόμενοι από την επαρχία Μεσολογγίου- καθώς και οι μετά τη Μεταπολίτευση Βουλευτές -δεν αναφέρομαι ονομαστικά, γιατί είναι πάρα πολλοί- και οι συνάδελφοι που παρευρίσκονται και συμμετέχουν σ' αυτήν την Περίοδο της Βουλής των Ελλήνων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα άνω δυτικά θεωρεία, αφού πρώτα ξεναγήθηκαν στην Έκθεση των Έργων Τέχνης από τη Συλλογή της Βουλής των Ελλήνων, είκοσι επτά μαθητές και μαθήτριες με πέντε συνοδούς - καθηγητές από τα φροντιστήρια Χασιάτη.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από άλλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο κ. Χρήστος Σμυρλής -Λιακατάς έχει το λόγο ως εισηγητής της Πλειοψηφίας.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ - ΛΙΑΚΑΤΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αγαπητοί συνάδελφοι, πριν από πέντε χρόνια ακριβώς με τη σύλληψη, την ίδεα, αλλά και την επιμονή του ανθρώπου, που ανέφερε ο κύριος Πρόεδρος, του συμπατριώτη μου κ. Γεράσιμου Καζάνα, ξεκινήσαμε στις 18 Φεβρουαρίου 1998 και απευθυνθήκαμε σε όλους τους συναδέλφους εκείνης της σύνθετης της Βουλής.

Στις 2 Μαρτίου 1999 κατατίθεται η πρόταση νόμου με διακοσίες δύο υπογραφές. Σημαντική βοήθεια σ' αυτήν την πρώτη διαμόρφωση της πρότασης νόμου παρείχε ο συνάδελφος ο κ. Παναγιώτης Κρητικός.

Στις 29 Σεπτεμβρίου 1999 συζητείται στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων επί υπουργίας της κ. Παπαζώη και βέβαια δεν ολοκληρώνεται η συζήτηση. Στις 11 Απριλίου 2000 έχουμε εκλογές.

Στις 20 Δεκεμβρίου 2000 ξεκινώ και πάλι μαζί με αρκετούς συναδέλφους την προσπάθεια στα πλαίσια της νέας σύνθεσης της Βουλής -γιατί πλέον δεν μπορούσε να ισχύσει εκείνη η πρόταση- για να μαζέψουμε τις υπογραφές.

Στις 29 Νοεμβρίου 2001 κατατίθεται η νέα πρόταση νόμου με διακοσίες δέκα υπογραφές απ' όλα τα πολιτικά κόμματα. Στις 23 Ιουλίου 2002 ορίζεται η συζήτηση στην Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων επί Υπουργίας κ. Βενιζέλου, αλλά αναβάλλεται λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού. Στις 12 Δεκεμβρίου 2002 ορίζεται και πάλι η συνεδρίαση της Επιτροπής Μορφωτι-

κών Υποθέσεων με Υπουργό τον κ. Βενιζέλο συζητείται η πρόταση νόμου και ψηφίζεται ομόφωνα.

Σήμερα 30 Ιανουαρίου 2003 -δεκαοκτώ ημέρες ενωρίτερα από τα πέντε χρόνια που ανέφερα στην αρχή- είναι το τέλος μιας διαδρομής για την ίδρυση της «Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας».

Αγαπητοί συνάδελφοι, το πρόβλημα της ελευθερίας προσδιορίζει την ιστορία της ανθρώπινης σκέψης, τον ιδιωτικό και το δημόσιο βίο των πολιτών. Η φιλοσοφική, η ιστορική και η επιστημονική αποσαφήνιση και η εμπέδωση της έννοιας της ελευθερίας αποτελούσε και αποτελεί μόνιμη διάθεση του σκεπτόμενου ανθρώπου και το ουσιαστικό περιεχόμενο της ελευθερίας τραγική αναζήτηση σε μια εποχή βίαιων καταλύσεων της με αγώνες ατομικών και κοινωνικών ελευθεριών μέσα σε, πολλές φορές, ανελύθερα και εκμεταλλευτικά καθεστώτα.

Η ίδρυση στην Ελλάδα μας του μεγαλύτερου πνευματικού ιδρύματος της ελευθερίας στον κόσμο αποτελεί την ασφαλέστερη προβολή της και τη δικαίωση πολλών αγώνων υπέρ της ελευθερίας που έλαβαν χώρα σ' αυτόν εδώ τον τόπο, ενός ανεπανάληπτου πολιτισμού.

Ψήστη διακήρυξη περί ελευθερίας των Ελλήνων, εκείνη του Αλκιδάμα το 360 π.Χ.: «Ελευθέρους αφήκε πάντας Θεός, ουδένα δούλον η φύσις πεποίκε». Του Περικλή το 431 π.Χ.: «Εύδαιμον το ελεύθερον, το δ' ελεύθερον το εύψυχον». Του Αριστοτέλη: «Υπόθεσις μεν ουν της δημοκρατικής πολιτείας, Ελευθερία». Και επίσης, του Επικούρου το 341 π.Χ.: «Της αυταρκείας μέγιστος καρπός Ελευθερία».

«Κάθε ελεύθερος άνθρωπος είναι πολίτης του Μεσολογγίου». Με αυτά τα λόγια υποδέχεται το σημερινό Μεσολόγγι τον επισκέπτη του στην «πύλη» του ταπεινού, μα πανέρευν φράχτη.

Η ιερή πόλη του Μεσολογγίου, αγαπητοί συνάδελφοι, των Ελεύθερων Πολιορκημένων, σύμβολο της ελευθερίας του νεώτερου Ελληνισμού από όπου ο εθνικός ποιητής Διονύσιος Σολωμός εμπνεύσθηκε το 1823 τον Εθνικό μας Ύμνο, τον «Ύμνο στην Ελευθερία», δικαιούται να φιλοξενήσει το παγκόσμιο αυτό πνευματικό ίδρυμα, για να αποδειχθεί ότι η ιστορία δεν είναι απλή ανάμνηση του παρελθόντος που περιορίζεται σε εορταστικές εκδηλώσεις, αλλά κυρίως προέκταση του νοήματός της στο παρόν και στο μέλλον. Γ' αυτό προέχει το παρόν και το μέλλον της Ελευθερίας.

Από το «Ημερολόγιο της πολιορκίας του Μεσολογγίου» του Ιωάννη-Ιάκωβου Μάγγερ, θέλω να διαβάσω για την ιστορία ορισμένα κομμάτια. Ευρισκόμαστε στις τελευταίες στιγμές της εξόδου του Μεσολογγίου:

«Εκείνη την ώρα συνέβαινε το πλέον τραγικό και θαυμαστόν εν ταύτῳ θέαμα εις την πόλιν. Οι φίλοι, οι σύντροφοι και οι αδελφοί, να αποχωρίζωνται απ' αλλήλων, και οι μεν να απέρχωνται εις νέους κινδύνους, δια να επιζήσουν και να εκδικήσουν το αίμα των συγγενών και φίλων_ οι δε, καταπονούμενοι από της ασθενείας ή από των πληγών, να περιμένωσι με ανυπομονησίαν ηρωϊκόν θάνατον. Πολλοί άνδρες, δυνάμινενοι να σωθούν, έμειναν με ευχαρίστημα πλησίον των φύλων και συγγενών των, δια να πολεμήσουσι μέχρι τελευταίας στιγμής, και να συναποθάνωσι με αυτούς».

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόδρομος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ)

Και συνεχίζει: «Εἰς εκ των προκρίτων του Μεσολογγίου ο Χρήστος Καψάλης, δυνάμινενος να σωθή και παρακινούμενος και από τους συμπατριώτας του να φύγη τον κίνδυνον, δεν θέλησεν, αλλ' επροσκαλούσε γυναίκας και παιδία ως εις πανήγυριν να κλεισθώσι εις την μεγάλη πυριοθήκην, και αυταί έτρεχον με προθυμίαν, δια να ταφώσιν εις την στάκτην της πατρίδος των. Αυτό είναι το Μεσολόγγι.

Ο Γερμανός ποιητής Γουλιέλμος Μίλερ σε επιγραμματικούς τίτλους συνδέει την ελευθερία με την Ελλάδα.

«Χωρίς την Ελευθερία τι θα ήσουνα εσύ, ω Ελλάδα; Χωρίς εσένα, ω Ελλάδα, τι θα ήταν ο κόσμος?».

«Δεν μπορεί να φαντασθεί κανείς αλλιώτικα άνθρωπο, χωρίς ελευθερία, παρά σαν στερημένο ζώής», Λέων Τολστόι.

Και ο Εθνάρχης Ελευθερίος Βενιζέλος: «Η Ελλάς ευγνωμονεί το Μεσολόγγι, διά την ιστορική σελίδα του μεγαλουργήματος

της Εξόδου, η οποία δεν της χρησιμεύει δι' επίδειξην, αλλά της είναι χρηγός και πηγή εμπνεύσεων διά τας νέας γενεάς. Η Ελλάς ετοιμάζεται και δι' άλλα μεγαλουργήματα. Τα μεγαλουργήματα αυτά δεν πρόκειται πλέον να είναι εξωτερικοί πόλεμοι. «Ηδη πρέπει όλην μας την δραστηριότητα να την συγκεντρώσωμεν διά να κάνωμεν την Ελλάδα ένα κράτος Ελευθερίας και Δικαιοσύνης». Αυτά τόνισε το 1930 στις γιορτές της Εξόδου του Μεσολογγίου.

Και στη Β' Συντακτική Συνέλευση των Κρητών το 1906 είχε διακηρύξει ο Ελευθέριος Βενιζέλος: «Ο Ελληνισμός είναι ιδέα της οποίας ευγενέστερος σκοπός είναι να διαλύει τα σκότω και να ανοίγει δρόμον εις την Ελευθερίαν και τον Πολιτισμόν».

Ο αείμνηστος Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κωνσταντίνος Τσάτσος θα πει ότι: «Η Ελευθερία έφθασε εδώ στο Μεσολόγγι στους υψηλότερους αναβαθμούς της» -αυτό ειπώθηκε στις γιορτές Εξόδου το 1949- και ότι «η ιστορία είναι ο κόσμος της Ελευθερίας και του Πνεύματος». Αυτό ειπώθηκε σε εκδήλωση για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων το 1976.

Ο δε δάσκαλος του Γένους Αδαμάντιος Κοραής μας άφησε την ακόλουθη υποθήκη: «Αν και όλαι αι παραδίδομεναι εις τας Ακαδημίας της φωτισμένης Ευρώπης επιστήμαι πρέπει να εισαχθώσιν εις τα σχολεία μας, η χρησιμοτέρα, αναγκαιοτέρα και προτέρα των άλλων είναι η επιστήμη της Ελευθερίας, επειδή χωρίς αυτήν ουδεμίαν αρετήν ημιπορεί να εργήσῃ ο άνθρωπος».

Η Ελλάδα με την ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας, αγαπητοί συνάδελφοι, με έδρα την Ιερή Πόλη του Μεσολογγίου συνεχίζει τη μακραίωνη ιστορία της Ελευθερίας και της Δημοκρατίας, πρωτοστατεί και συμμετέχει στον παγκόσμιο διάλογο των διεθνών σχέσεων, επηρεάζει το ιστορικό και κοινωνικό γίγνεσθαι, δημιουργεί ένα έργο πολιτισμού, διευκολύνοντας την πολιτιστική επικοινωνία των λαών. Η Ελλάδα, ως κράτος ελευθερίας, αποκτά παγκόσμιο κύρος. Γίνεται παγκόσμιος φάρος ελευθερίας των λαών της Γης.

Ας θυμηθούμε τον Ρήγα Φεραίο: «Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή, παρά σαράντα χρόνια σκλαβία και φυλακή», το σύνθημα της Επανάστασης του 1821 «Λευτεριά ή Θάνατος», τον Ανδρέα Κάλβο «Θέλει αρετήν και τόλμην η ελευθερία», το Νίκο Καζαντζάκη «Δεν φοβάμαι τίποτα, δεν ελπίζω τίποτα, είμαι λεύτερος», τον μεγάλο Παπανούτσο «Όλοι ανεξαίρετα, τουλάχιστο «δυνάμει» είμαστε λίγο ως πολύ ελεύθεροι μέσα στη δουλειά μας και δούλοι μέσα στην ελευθερία μας».

Εξάλλου και οι αρχαίοι Έλληνες, αγαπητοί συνάδελφοι, ανακήρυξαν τις Πλαταιές κατά το 479 π.Χ. «ασύλους και ιερές». Και ετίμησαν την ιερή πόλη της Ελευθερίας της αρχαιότητας, όπως «νάρχονται στις Πλαταιές κάθε χρόνο από όλη την Ελλάδα πολιτικοί και θρησκευτικοί εκπρόσωποι και να διοργανώνονται κάθε πέντε χρόνια αγώνες των Ελευθεριών».

Επίσης να οικοδομήσουν βωμόν με το ακόλουθο επίγραμμα: «Σ' αυτόν εδώ κάποτε οι Έλληνες νίκησαν με την βοήθεια του Ήρη και αφού έδιωξαν τους Πέρσες για την ελεύθερη Ελλάδα ίδρυσαν βωμόν του ελευθερίου Δία».

Αυτό το βωμό της αρχαιότητας, έρχεται να αντικαταστήσει, σ' ένα κόσμο διεθνοποιημένο, η Διεθνής Ακαδημία Ελευθερίας με έδρα το σύμβολο ελευθερίας του νεότερου Ελληνισμού, το Μεσολόγγι.

Με προεδρικά διατάγματα, για όσους αγαπητοί συνάδελφοι, διαβάσατε το μόνο άρθρο, του Υπουργείου Πολιτισμού, θα ρυθμίζονται όλα τα θέματα που άπονται της συγκρότησης του Σώματος των μελών, της λειτουργίας, των πόρων, διαχείρισης, καθώς και ο εσωτερικός κανονισμός.

Η σύσταση με το ένα και μόνο άρθρο του διεθνούς αυτού πνευματικού ιδρύματος, ως Νομικού Προσώπου Ιδιωτικού Δικαίου, αποτελεί το θεμέλιο λίθο μιας δημιουργικής πορείας για το μέλλον μας, για το μέλλον του κόσμου.

Η ειδοποίος διαφορά της Ελλάδας είναι ο πολιτισμός. Η αξιοποίηση του διεθνώς είναι η ορθότερη λύση με παγκόσμιους θεσμούς, ξεκινώντας από την πρώτη αξία του ανθρώπου, την ελευθερία και το «Μεσολόγγι», που δεν ανήκει πλέον εις σας Έλληνες μόνον, αλλά το υιοθέτησεν όλος ο παλαιός και ο νέος κόσμος», κατά τον πρώτο Πρωθυπουργό της ελεύθερης Ελλάδας και ιστορικό Σπυρίδωνα Τρικούπη, που ήταν τέκνο και αυτός της ιερής πόλης του Μεσολογγίου.

Αγαπητοί συνάδελφοι, η Ελλάδα στην παγκοσμιοποίηση απαντά μ' έναν παγκόσμιο θεσμό για την πρώτη αξία των ανθρώπων: την ελευθερία. Αντίστοιχο πνευματικό ιδρυμα δεν υπάρχει πουθενά σε οπότιληρο τον κόσμο. Υπάρχει μόνο μία ακαδημία στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ και σήμερα οιμόφωνα η Βουλή των Ελλήνων δημιουργούν ένα Παγκόσμιο Ίδρυμα Ελευθερίας. Η Ελλάδα με τη Διεθνή Ακαδημία Ελευθερίας θα εκπέμπει σε ολόκληρο τον κόσμο το φως της ελευθερίας, του πνεύματος, των διεθνών σχέσεων, της πολιτειακής συγκρότησης των κρατών και της κοινωνικής ζωής τους.

Ο Δήμος της ιεράς πόλης Μεσολογγίου με την απόφαση 232/2002 στις 23 Δεκεμβρίου 2002 οιμόφωνα αποφάσισε, ότι εγκρίνει και συμφωνεί με την ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας της Ελευθερίας. Επίσης, συμφωνεί και παραχωρεί οικοδόμημα για τη στέγαση της, καθώς και για την επίδοση ευχαριστιών σε όλους όσους συνέβαλαν για την ευόδωση αυτού του εγχειρήματος. Θα ήθελα να καταθέσω το απόσπασμα του πρακτικού για τα Πρακτικά της Βουλής.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Χρήστος Σμυρλής-Λιακατάς, καταθέτει το προαναφερθέν απόσπασμα, το οποίο έχει ως εξής:

ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΜΥΡΛΗΣ-ΛΙΑΚΑΤΑΣ: Κλείνω την ομιλία μου λέγοντας πως «σε τούτο εδώ το αλωνάκι», όπως είπε ο Διονύσιος Σολωμός, τοπιθετούμε και ξεκινάμε ομόφωνα –τιμή και δόξα, αγαπητοί συνάδελφοι, για όλους τους Έλληνες Βουλευτές– τη Διεθνή Ακαδημία της Ελευθερίας.

Ευχαριστώ πολύ από την καρδιά μου όλους τους συναδέλφους, τα πολιτικά κόμματα, την Κυβέρνηση, το Γεράσιμο Καζάνα, που έδωσε σε εμένα και στους άλλους συναδέλφους το κουράγιο, για να προχωρήσουμε σε αυτήν την προσπάθεια, και οπωσδήποτε τον Υπουργό Πολιτισμού τον κ. Ευάγγελο Βενιζέλο.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να σας ανακοινώσω ότι ορίζεται ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος εκ μέρους της Νέας Δημοκρατίας ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. Εμμανουήλ Κεφαλογιάννης, εκ μέρους του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας ορίζεται ως Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος ο Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης κ. Άγγελος Τζέκης, και ορίζεται ως ειδική Αγορήτρια εκ μέρους του Συναπισμού η Βουλευτής Α' Θεσσαλονίκης, κ. Ασημίνα Ξηροτύρη-Αικατερινάρη.

Ορίστε, κύριε Σαλμά, έχετε το λόγο για δεκαπέντε λεπτά.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή στιγμή είναι ίσως η πιο σημαντική στη βραχεία κοινοβουλευτική μου πορεία. Είναι ιδιαίτερη η τιμή, που μου επεφύλαξε η Αξιωματική Αντιπολίτευση, να είμαι ο εισιγητής της πρότασης νόμου, που υπέγραψαν διακόσιοι δέκα Βουλευτές του ελληνικού Κοινοβουλίου και αφορά την ίδρυση Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας με έδρα την ιερά πόλη του Μεσολογγίου.

Η Κυβέρνηση και η Αξιωματική Αντιπολίτευση, αλλά και τα άλλα κόμματα της Αντιπολίτευσης στάθηκαν στο ύψος των περιστάσεων κατά τη συζήτηση αυτής της πρότασης νόμου στη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων, με αποτέλεσμα να γίνει δεκτή ομόφωνα.

Εξάλλου δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι μία πρόταση νόμου, που έρχεται με πρωτοβουλία Βουλευτών, γίνεται δεκτή. Αυτή δεν είναι και τόσο συνηθισμένη κατάσταση στα κοινοβουλευτικά χρονικά των τελευταίων ετών.

Η σημερινή συνεδρίαση έχει και μία άλλη ιδιαιτερότητα και σημασία. Η κοινοβουλευτική πτήση στο νομοθετικό κόσμο των αριθμών, των κανονισμών, των συνταξιοδοτικών, των κυρώσεων και άλλων θεμάτων πολιτικής, που αφορούν κάποιες επαγγελματικές ομάδες ή κάποιες ήλικιες, ανακόπτεται. Σήμερα συζητάμε για υψηλές ιδέες και αξίες.

Σήμερα συζητάμε για έννοιες όπου συγκλίνει η πολιτική με τη φιλοσοφία. Το θέμα μας σήμερα αγγίζει όλους τους πολίτες του κόσμου. Υπάρχει ανάγκη σήμερα να συζητάμε για τη δημιουργία Ακαδημίας που θα έχει σαν μοναδικό αντικείμενο την ελευθερία; Υπάρχουν σήμερα περιοχές στον πλανήτη μας ή ομάδες πληθυσμού σε όλον τον κόσμο που υπόκεινται σε κατάπτηση των ελευθεριών με οποιαδήποτε έκφραση;

Μία από τις μεγάλες πληγές που πλήγεται τη διεθνή κοινότητα στις αρχές της νέας χιλιετηρίδας είναι η διαρκής και μαζική παραβίαση των ανθρώπινων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών, όπως καταγράφεται με τρομακτική σαφήνεια στην τελευταία αναφορά της Διεθνούς Αμνηστίας, όπου τεκμηριώνται άπειρες περιπτώσεις παράνομων πολιτικών συλλήψεων, εξαφανίσεων φυλακισμένων συνείδησης σε περισσότερες από εκατόν πενήντα μία χώρες και εδάφη κρατών που ονομάζουν τον εαυτό τους πολιτισμένο.

Αυτό έχει προκαλέσει μαζικές μεταναστεύσεις ολόκληρων πληθυσμών, που φεύγουν λόγω φυλετικών, θρησκευτικών ή απλώς πολιτικών διώξεων και οι οποίοι, αν έμεναν στις χώρες τους, θα γίνονταν θύματα διάκρισης, θα τους φυλάκιζαν ή θα τους εξόντων. Το φαινόμενο των προσφύγων είναι μεγάλο όνειδος για την αρχή της χιλιετίας και όπως υποδεικνύει η αναφορά, κάθε πρόσφυγας δεν είναι παρά η συνέπεια της αποτυχίας της κυβέρνησής του στην προστασία αυτών των δικαιωμάτων.

Οι κυβερνήσεις αγνοούν όλο και συχνότερα τις υποχρεώσεις που έχουν προς αυτούς και το αποτέλεσμα αυτής της κατάστασης είναι ότι το διεθνές σύστημα προστασίας των προσφύγων βρίσκεται σε μεγάλη κρίση. Πρέπει να λάβουμε υπόψη ότι δέκα χρόνια πριν υπήρχαν γύρω στα οκτώ εκατομμύρια προσφύγων σε όλο τον κόσμο. Αντίθετα, σήμερα ο αριθμός ανθρώπων που αναζητούν προστασία ενάντια στις τρομερές παραβιάσεις των ανθρώπινων δικαιωμάτων ανέρχεται σε περισσότερο από δεκαπέντε εκατομμύρια.

Στη χώρα μας παρατηρούνται αλήθεια φαινόμενα έλλειψης σεβασμού των ατομικών ελευθεριών; Τα έχουμε επισημάνει, τα έχουμε καταγράψει, έχουμε δώσει λύσεις, διδάσκουμε σήμερα τα ανθρώπινα δικαιώματα; Το θεσμικό μας πλαίσιο προστατεύει κατ' ουσία ή μόνο κατ' επίφαση από τη μορφή της καθημερινής προσβολής των ελευθεριών του ατόμου στο χώρο εργασίας, στη συναλλαγή του πολίτη με το δημόσιο; Αφήνεται σήμερα ο Έλληνας πολίτης ελεύθερος να αποφασίσει και να κρίνει τα πολιτικά πράγματα της χώρας και να διαμορφώσει αντικειμενική αποψη; Η αίσθησή μου είναι ότι ακόμη και κατά την προεκλογική περίοδο γίνεται μια τρομακτική παρέμβαση και χρησιμοποιήση του κράτους από πλευράς Κυβέρνησης, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η ελεύθερη έκφραση των πολιτών στην κάλπη.

Είναι σήμερα άραγε όλοι οι δημοσιογράφοι ελεύθεροι να διατυπώνουν την άποψή τους σε όλα τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας; Είναι όλοι οι εκπαιδευτικοί σήμερα ελεύθεροι να έχουν οποιαδήποτε πολιτική ιδεολογία, χωρίς αυτό να έχει επιπτώσεις στη σταδιοδρομία τους; Έχουν σήμερα όλοι οι επιμελητές στα νοσοκομεία την ελευθερία επιστημονικού αυτοπροσδιορισμού μέσα σ' αυτό το διευθυνοκεντρικό σύστημα; Έχουν ικανοποιητική ελευθερία επιστημονικού αυτοπροσδιορισμού όλοι οι πανεπιστημιακοί στις κατώτερες βαθμίδες, τη στιγμή που στην πραγματικότητα ειθιστούν να κρατούνται κάποιες ισορροπίες και στις περισσότερες κρίσεις να κρίνονται όλοι από την άποψη του καθηγητού της πρώτης βαθμίδας; Βεβαίως, θα πω στο σημείο αυτό ότι τα ιδρύματα ανώτατης παιδείας σκοπό έχουν να πράγματα τη δημόσια αντίληψη και συνάμα υποστήριξη της ακαδημαϊκής ελευθερίας. Να πρωθήσουν την έρευνα και την ελεύθερη πρόσβαση στη γνώση και να πράγματα τις επιστήμες που υπηρετούν για το κοινό καλό. Δεν υπάρχουν, για να συντηρούν ούτε συντεχνιακά συμφέροντα καθηγητών ούτε και των ιδιων ιδρυμάτων.

Μπορώ να συνεχίσω να αναφέρω μία σειρά από καθημερινά παραδείγματα, όπου η ελευθερία περιορίζεται και όλοι τα γνωρίζουμε στο Βασιλείο της Δανιμαρκίας. Σήμερα σε κανένα πνευματικό ίδρυμα της χώρας δεν καταγράφονται οι σύγχρονες μορφές περιορισμού των ελευθεριών. Κανένας φορέας δεν ερευνά τη σημερινή αντίληψη για την ελευθερία. Κανένα σχολείο δεν διδάσκει ποιοι είναι οι εσωτερικοί, οι εξωτερικοί περιορισμοί της ελευθερίας για παράδειγμα. Στη χώρα μας ειδικά, όπου η έννοια της ελευθερίας είναι ταυτόσημη με την ύπαρξη μας, θα έπρεπε να υπάρχει ένα ίδρυμα που να έχει σαν αντικείμενο την ελευθερία. Όχι μόνο γιατί εμείς οι Έλληνες δικαιωματικά αντλούμε το αίσθημα της ελευθερίας, από τα κόκαλα των Ελλήνων τα ιερά, από την παράδοσή μας, από την παιδεία, από την ιστορία μας.

Χρειαζόμαστε ένα τέτοιο πνευματικό ίδρυμα και σαν μέσο προβολής της ιστορίας μας, του πολιτισμού μας, της ψυχοσύνθεσής μας. Έχουμε ανάγκη να διαφημίσουμε αυτό που είμαστε. Και όλα αυτά φαίνεται να επιτυγχάνονται με την ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας με έδρα την ιερά πόλη του Μεσολογγίου.

Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το ελληνικό πνεύμα υψώθηκε μέσα από πολλούς ουρανούς διαδοχικά για να συναντήσει και να συλλάβει την ουσία της ελευθερίας από εκεί που πραγματικά αυτή γεννιέται και εκπορεύεται. Υπήρξε μία εποχή που οι Έλληνες κατέβαζαν την ελευθερία αυτή στη γη και την έκαναν ψυχή τους.

Τα βιώματα της εποχής εκείνης αποτελούν τη σημερινή κληρονομιά μας, που παρ' όλο είναι πολύ απομακρυσμένη και εγκαταλελειμμένη έχει ακόμη τη δύναμη να μας προστατεύει

και να μας διασφαλίζει ικανό βαθμό υπερηφάνειας και αυτοσέβασμού.

Μιλώντας για την ίδρυση της Ακαδημίας Ελευθερίας θα πρέπει να αντιλαμβανόμαστε ότι στοχεύουμε αρκετά υψηλά και ότι δεν αρκεί να περιοριστούμε στην έκδοση κάποιων ψηφισμάτων ή στην οργάνωση κάποιων διαλέξεων. Θα πρέπει να εγκύψουμε σε τομείς ουσιώδεις, σε τομείς που αγγίζουν την ουσία της έννοιας.

Η ιστορία είναι γεμάτη από παραδείγματα που υμνούν την εθνική ελευθερία με την έννοια της δυνατότητας ενός ατόμου να αυτοπροσδιορίζεται και να ζει ανενόχλητος μαζί με τους ανθρώπους που έχουν την (δια) εθνική καταγωγή.

Βεβαίως η ιστορία της χώρας μας είχε και περιόδους περιορισμού της πολιτικής ελευθερίας, με την έννοια της δυνατότητας του ατόμου να ζει κάτω από μια δημοκρατική κυβέρνηση της δικής του ελεύθερης επιλογής.

Υπάρχουν και άλλες μορφές ελευθερίας, όπως η φυσική ελευθερία η οποία σταματάει εκεί που θίγει την ελευθερία του άλλου, η πνευματική ελευθερία που περιλαμβάνει την ελεύθερη έκφραση των σκέψεων, των ιδεών, η ελευθερία του Τύπου και η δυνατότητα να ζει κανείς σύμφωνα με τη δική του βιοθεωρία, τη δική του θεώρηση των πραγμάτων.

Στον πρόλογο της Διακήρου Ξένης των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων που ιυθέτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών με την απόφαση 217A' το Δεκέμβριο του 1948, θεωρείται ότι η ελευθερία, η δικαιοσύνη και η ειρήνη στον κόσμο βασίζονται στην αναγνώριση της έμφυτης αξιοπρέπειας και των ίσων και αναπλοτριώτων δικαιωμάτων όλων των μελών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Είναι φανερό πως η ελευθερία αναπτύσσεται πρώτη ως εσωτερική ανθρώπινη λειτουργία και από εκεί εφόσον εδραιωθεί καλά αντανακλάται στους τρόπους και το χαρακτήρα και σηματοδοτεί και την ποιότητα ζωής χάριν της οποίας μπορεί ο άνθρωπος να θυσιάσει εξίσου πολύτιμα αγαθά.

Πρέπει, λοιπόν, και είναι θεμελώδες μας καθήκον και να ασκούμε αλλά κυρίως και να ασκούμεθα γύρω από την ίδεα της ελευθερίας. Βέβαια για να αναπτυχθεί η έννοια της ελευθερίας στον απαιτούμενο βαθμό χρειάζεται πολύς χρόνος και εκπλήρωση προϋποθέσεων που έχουν σχέση με την αναβάθμιση της οικογένειας, της παιδείας και όλων των τομέων που στοιχειοθετούν τη σημερινή πολιτιστική μας ταυτότητα. Σε κάθε περίπτωση, όμως, επειδόν ο σημερινός κόσμος στενάζει κάτω από το βάρος της αδικίας καθήκον μας είναι η επαγρύπνηση, η δημοσιοποίηση και η καταγγελία των περιπτώσεων εκείνων κατά τις οποίες φανερά παραβιάζεται και κακοποιείται η έννοια της ελευθερίας.

Κύριοι συνάδελφοι, η ιερά πόλη του Μεσολογγίου δικαίως επιλέχθηκε να φιλοξενήσει τη Διεθνή Ακαδημία Ελευθερίας. Όσοι από σας έχετε περάσει την Πύλη των Ηρώων της μαρτυρικής πόλης θα έχετε διαβάσει ότι κάθε ελεύθερος πολίτης είναι πολίτης Μεσολογγίου.

Σήμερα αισθάνομας ότι εκπληρώνουμε την οφειλόμενη τιμή και το ιστορικό μας χρέος απέναντι στο Μεσολόγγι.

Θέλω να θυμίσω το «Άλωνάκι της Λευτεριάς» και το ότι μια χούφτα ανθρώπων κάτω από αντίξεος συνθήκες έστειλαν το μήνυμα του αγώνα των Ελλήνων στην Επανάσταση του 1821, διαδηλώνοντάς τους το δικαίωμα και τη θέλησή τους να ζουν ελεύθεροι.

Εμείς οι Αιτωλοακαρνάνες Βουλευτές αισθανόμαστε υπερήφανοι που είμαστε πολίτες Μεσολογγίου και έτσι φαντάζομαι να αισθάνονται και οι υπόλοιποι διακόσιοι τρεις συνάδελφοι που υπέγραψαν αυτήν την πρόταση νόμου.

Η Διεθνής Ακαδημία Ελευθερίας έχει σαν σκοπό την έρευνα και τη χαρτογράφηση των σύγχρονων μορφών ελευθερίας. Θα ήθελα, όμως, στο σημείο αυτό που αφορά και περιγράφονται οι στόχοι της Ακαδημίας να προσθέστε, κύριε Υπουργέ, και την εκπαίδευση αλλά και την παγκόσμια προβολή της ευαισθησίας για θέματα που άπονται των σύγχρονων μορφών περιορισμού των ελευθεριών.

Θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό ώστε να αυτοδεσμευτεί στο μέλλον αυτό το ιδιωτικό δικαίου πρόσωπο, αυτή η ακαδημία,

να μπορεί να έχει και εκπαιδευτική δραστηριότητα. Έτσι η χώρα μας θα ξαναπάρει τη θέση που της αξίζει όσον αφορά την εξαγωγή πολιτισμού και σύγχρονης φιλοσοφίας στον κόσμο. Και τέλος θα είναι μνημείο που θα επισκέπτονται οι πολίτες και που αργότερα μπορεί να συμπληρωθεί και με κάποιο μουσείο που θα φιλοξενεί τη διαχρονική έκφραση της ελευθερίας.

Θα ήθελα κλείνοντας την εισηγήση μου και εγώ με τη σειρά μου να ευχαριστήσω όλα τα κόμματα του ελληνικού Κοινοβουλίου όλους τους συναδέλφους Βουλευτές που υπέγραψαν αυτήν την πρόταση νόμου, αλλά και αυτούς που θα την ψηφίσουν. Όμως, θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Καζάνα, τον άνθρωπο αυτό που ήταν πρωτοστάτης σε όλη αυτήν την προσπάθεια και κατά τη διάρκεια όλων αυτών των χρόνων προκειμένου να φθάσουμε εδώ σήμερα.

Σας ευχαριστώ και εύχομαι, κύριε Υπουργέ, με σύντομες υπουργικές αποφάσεις και προεδρικά διατάγματα να θέσετε σε λειτουργία αυτήν την ακαδημία.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Τζέκης έχει το λόγο.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, στην αρμόδια επιτροπή το εισηγητής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, συνάδελφος-σύντροφος Στριφτάρης είχε συμφωνήσει για την ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας. Λόγω κωλύματος δεν παρευρίσκεται σήμερα και θα μου επιτρέψετε, κύριε Πρόεδρε, να πω ορισμένες σκέψεις.

Πιστεύουμε ότι οι έννοιες αυτές για τις οποίες συζητάμε, ελευθερία, δημοκρατία, ατομικά, δημοκρατικά και κοινωνικά δικαιώματα, είναι πολύ σοβαρές και συνδέονται, αν θέλετε, και με την κοινωνική, οικονομική και πολιτική εξέλιξη της ίδιας της κοινωνίας. Το λόγε αυτό γιατί πιστεύουμε ότι η σύνδεση αυτή έχει άμεση σχέση και με τον εκάστοτε, αν θέλετε, συσχετισμό που υπάρχει σ' αυτήν την κοινωνία.

Αναφέρομαι σ' αυτό γιατί στην εισηγητική έκθεση αναφέρονται πολλά που είπαν επιφανείς αρχαίοι και σύγχρονοι. Θα μπορούσαμε εμείς βέβαια να προσθέσουμε και τους κλασικούς του μαρξισμού - λενισμού για την έννοια αυτών των λέξεων και το περιεχόμενό τους. Δεν είναι βέβαια της ώρας.

Εκείνο που θέλω ιδιαίτερα να τονίσω είναι ότι δεν χρειάζονται πολλά λόγια. Πιστεύουμε ότι η ιστορία του ελληνικού λαού έχει γραφεί και δεν μπορεί βέβαια να αλλάξει γιατί είναι μια ιστορία γραμμένη ιδίως με αγώνες, με αίμα και θυσίες, γι' αυτό που όλοι ονομάζουμε και όλοι ενδιαφερόμαστε για την ελευθερία, την ανεξαρτησία και την προώθηση της ουσιαστικής δημοκρατίας. Είναι το 1821, μέρος του οποίου αποτελεί το Μεσολόγγι, αλλά πιστεύουμε ότι η χώρα μας, η πατρίδα μας, ο ελληνικός λαός, έχει πολλά «Μεσολόγγια». Και αυτό αν θέλετε είναι ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του ελληνικού λαού, αυτού του λαού που στην πορεία μέσα από αγώνες κατόρθωσε να απελευθερώσει τη χώρα και μέσα από αγώνες και το 1941 να αντέξει αυτήν τη βαρβαρότητα του ναζισμού-φασισμού και μέσα από την επαναλαμβάνω, συμψετοχή του να βάλει ένα σοβαρό λίθο στην ανεξαρτησία της χώρας. Και βέβαια από εκεί και μετά έχουμε συνεχείς δημοκρατικούς αγώνες για ακόμα μεγαλύτερη προώθηση των δημοκρατικών, συλλογικών, ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων.

Έτσι κρίνουμε εμείς την ιστορία από άποψη του κοινωνικού πολιτικού συστήματος που κάθε φορά επικρατεί και γι' αυτό μιλάμε και για συσχετισμούς διότι επιτρέψτε μου, κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό στην ιστορία του ελληνικού λαού να αναφερθώ ότι το 1930 όταν στην εκδήλωση του Μεσολογγίου ο τότε Πρωθυπουργός Βενιζέλος ανεφέρετο στη δημοκρατία και την ελευθερία θα πρέπει εμείς να υπενθυμίσουμε, γιατί το θεωρούμε πολύ σοβαρό, ότι εκείνη την εποχή ο ίδιος ο Πρωθυπουργός με το «διδώνυμο» έστελνε στις διώξεις χιλιάδες ελληνικού λαού γιατί δεν πίστευαν στην ίδια πολιτική ιδεολογική κατεύθυνση που επικρατούσε εκείνη την εποχή.

Θέλω με τούτο να πω ότι οι έννοιες ανεξαρτησία, δημοκρατία, ελευθερία, είναι έννοιες συγκεκριμένες της κάθε κοινωνικής εποχής. Έτσι, λοιπόν, για να μη μακρηγορά, γιατί καταλαβαίνομαστε σε αυτήν την Αίθουσα, πιστεύω ότι ο λαός έχει ανα-

δείξει πολλά Μεσολόγγια και είναι στη διάθεση του λαού να μη συμφωνήσει και με τις σημερινές συνθήκες, όπως αυτές διαγράφονται. Επαναλαμβάνω ότι σήμερα στο όνομα της δημοκρατίας και της ελευθερίας επιχειρείται μία ολόκληρη στρατιωτική επιχείρηση σε μια χώρα που είναι η ίδια υπευθυνή για την αλλαγή του καθεστώτος που υπάρχει, όπως ζήσαμε και στη διπλανή μας χώρα τη Γουιγκοσλαβία. Εμείς εδώ ως ελληνικό Κοινοβούλιο και ως ελληνικός λαός έχουμε βαθιά υποχρέωση να πούμε ένα όχι σ' αυτήν τη νέα στρατιωτική επιχείρηση που ετοιμάζουν οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής με ή χωρίς συμμάχους απέναντι στο Ιράκ.

Συμφωνούμε, κύριε Πρόεδρε, με την ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας με μία παραπτήρηση όμως, ότι θα θέλουμε να είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου και όχι ιδιωτικού δικαίου. Είναι γνωστό -και εδώ ακριβώς έχουμε μία επιφύλαξη- ότι θα πρέπει από αυτήν την ακαδημία να αποκλείσουμε την επιχειρηματική δράση, μία επιχειρηματική δράση που απέναντι σε κάθε έννοια που εμείς θεωρούμε σωστή μπορεί να βάλει ως σημαντικότερη την έννοια του κέρδους. Τότε βέβαια δεν θα πετύχουμε το στόχο για τον οποίο συμφωνούμε, την ίδρυση της συγκεκριμένης ακαδημίας.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Εισέπραξες πάνδημη επιδοκιμασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Είχε πολλά χρόνια να χειροκροτηθεί Βουλευτής του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος από όλες τις πτέρυγες.

Το λόγο έχει η κ. Ξηροτύρη.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ-ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ: Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, πριν φθάσω στον εθνικό μας ποιητή Διονύσιο Σολωμό, θα ήθελα να αναφερθώ στην πολύ σπουδαία ωδή του Κάλβου, που λέει ότι θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία. Ήταν μία ωδή, που νομίζω ότι όσοι έχουμε περίπου τη μέση ηλικία και όσοι είχαμε την απυχία να έχουμε γονείς που έδωσαν τα πάντα σε εκείνον τον πόλεμο και μετά να τους βλέπουμε κάπου αλλού κατατρεγμένους, θυμόμαστε στα μαθητικά μας χρόνια μετά τον πόλεμο και μετά τον εμφύλιο πόλεμο που λέγαμε πόσο θέλει αρετή και τόλμη η ελευθερία.

Η ιερή πόλη του Μεσολογγίου των Ελεύθερων Πολιορκημένων είναι ένα σύμβολο της ελευθερίας του νεότερου Ελληνισμού, από το οποίο εμπνέυστηκε ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός και μας έδωσε τον Εθνικό Ύμνο. Εγώ, όμως, θα ήθελα να αναφερθώ σε αυτά τα σπουδαία ποιήματα του, που αναφέρονται στους «Ελεύθερους Πολιορκημένους» και κυρίως στην περιβόητη εκείνη ωδή «Εστησε ο έρωτας χορό με τον τρελό Απρύλη και η φύση βρήκε την καλή και την τρελή της μέρα». Ο εθνικός μας ποιητής συνέδεσε αυτούς τους αγώνες για την ελευθερία με την ίδια την ελληνική φύση, με την ίδια την αγωνία για τη ζωή και σχεδόν μέσα σε αυτές του τις γραμμές μας ανέλυσε με το δικό του τρόπο ποιο είναι το αίσθημα της ελευθερίας. Είναι αυτό, όταν μπορείς να ζεις τη φύση, όπως θέλεις, να είναι προστατευμένη, καθαρή και προσβάσιμη σε όλους, δηλαδή όχι μόνο να μην την έχεις κατακτήσει κανένας κατακτήτης, αλλά να ζεις στη χώρα σου με όλα τα δικαιώματα, να μπορείς να επιτυγχάνεις ό,τι καλύτερο και να απολαμβάνεις αυτήν την ομορφιά που έχει η ελληνική φύση και άλλες γωνιές της γης.

Έται, λοιπόν, ήταν φυσικό να είμαστε όλοι σύμφωνοι με την ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας και ήταν φυσικό να περάσει αυτή η πρόταση ομόφωνα από την Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων και να είμαστε διακόσιοι δέκα συνάδελφοι της Βουλής που την έχουμε υπογράψει. Και φαντάζομαι ότι θα την είχαν υπογράψει και όλοι οι υπόλοιποι.

Και είναι θετικό ότι η τοπική κοινωνία και οι φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Μεσολογγίου και της Αιγαλοακαρνανίας γενικότερα, βεβαίως και θέλουν την ίδρυση και προτίθενται να την υποστηρίξουν υλικοτεχνικά παρά τους φτωχούς τους πόρους. Και εδώ θα πρέπει να το δούμε αυτό ότι είναι μία καλή αρχή αλλά και μία βαθύτατη υποχρέωση της Κυβέρνησης να στηρίξει τελικά αυτή την Ακαδημία. Ξεκινάει την ίδρυση της χωρίς πόρους αλλά αυτή η ηρωική στάση των ανθρώπων της

Αιγαλοακαρνανίας ότι με το υστέρημά τους θα ενισχύσουν αυτή την Ακαδημία, θα πρέπει να δώσει στην Κυβέρνηση περισσότερες ευθύνες για να στηρίξει αυτό το εγχείρημα. Για μας, για την Αριστερά και για τους κλασικούς της Αριστεράς, το θέμα της ελευθερίας ήταν πάνω απ' όλα. Είχε την κεντρική θέση και στις επεξεργασίες μας και στους αγώνες μας. Μπορεί στην πορεία κατά την υλοποίηση αυτών των σκέψεών μας και των επιδιώξεων, να προτρέξουμε πολλές φορές και να κάνουμε λάθη ίσως στο ζήτημα της ισότητας έναντι της ατομικής ελευθερίας. Είναι μεγάλα αυτά τα προβλήματα. Σηματοδότησαν μία εποχή αλλά τώρα ξεκινάει μία άλλη που ξανά τίθεται το πρόβλημα, ότι τελικά η απελευθέρωση των ανθρώπων είναι μόνο η απελευθέρωση από τους κατακτητές ή θα πρέπει να απελευθερωθούν από τους υλικούς και κοινωνικούς καταναγκασμούς; Το πρόβλημα της ελευθερίας λέει η εισηγητική έκθεση προσδιορίζει την ιστορία της ανθρώπινης σκέψης, τον ιδιωτικό δημόσιο βίο των πολιτών και το θέτει πολύ σωστά.

Είναι γεγονός ότι όλοι μας αντιλαμβανόμαστε ότι η ελευθερία δεν είναι μόνο η εθνική ανεξαρτησία. Συνδέεται με τις πολιτικές ελευθερίες, συνδέεται με το κράτος δικαίου και γενικότερα με το συμβιβασμό όλων των ελευθεριών. Για το λόγο αυτό πολύ συχνά γίνεται μια αυτονόητη διάκριση ανάμεσα σ' αυτό το οποίο λέγεται ελευθερίες. Δηλαδή οι συνταγματικές ελευθερίες, τα θεμελιώδη δικαιώματα, οι εγγυήσεις του κράτους δικαίου, η ίδια η δημοκρατία μας.

Έτσι, λοιπόν, αυτό το ίδρυμα θα έχει πραγματικά ένα πολύ σπουδαίο αλλά και σύνθετο ρόλο και παράλληλα θα έλεγα ότι θα έχει και πολύ μεγάλη ευθύνη και πολύ μεγάλες δυσκολίες να δημιουργήσει, να διαμορφώσει τη δική του ταυτότητα με έναν αντικειμενικό τρόπο, να διαμορφώσει την επιστημονική βάση, αλλά τελικά με μία πολιτική προσέγγιση των πραγμάτων και να μπορεί να συνθέσει όλα αυτά τα κορυφαία ζητήματα που συνδέονται με την έννοια της ελευθερίας.

Αγαπητοί συνάδελφοι, το αισθήμα της ελευθερίας δεν μπορεί να εξαντληθεί στο αίτημα της εθνικής ανεξαρτησίας αν και μέχρι σήμερα υπάρχουν αγώνες, όπως ο αγώνας αυτός της Παλαιστίνης που πραγματικά μας δείχνει το μεγαλείο αυτού του αισθήματος της εθνικής ανεξαρτησίας. Η έννοια της ελευθερίας πρέπει να εμπλουτιστεί και με τα επίκαιρα ζητήματα, όπως τη διαφορετικότητα των πολιτισμικών ομάδων ή των μειονοτήτων, τα δικαιώματα για χώρους ελευθερίας του απόμου από την αγορά και το κράτος που τείνουν να συμπιέσουν όλο και περισσότερο την ιδιωτική μας σφαίρα, τη δική μας αυτονομία.

Είναι γεγονός ότι με το προεδρικό διάταγμα θα επιχειρηθεί η σαφής οριοθέτηση των πεδίων ενασχόλησης αυτής της Ακαδημίας.

Χρειάζεται, όμως, εδώ να πούμε ότι αυτό το προεδρικό διάταγμα θα πρέπει να δώσει έναν ουσιαστικότερο ρόλο, ούτως ώστε αυτή η Ακαδημία να αγγίξει και τα παλιά, αυτά που έρχονται από τη μεγάλη ιστορία και του ελληνικού κράτους και ολόκληρου του κόσμου, αλλά και τον καθημερινό προβληματισμό των κοινωνιών, όπως και αυτά που έχουμε να αντιμετωπίσουμε στις σύγχρονες προκλήσεις.

Και οι σύγχρονες προκλήσεις, κύριοι συνάδελφοι, είναι πολλές και μας πιέζουν ασφυκτικά. Η νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση έχει αναδείξει ως κυρίαρχες αρχές αυτές της αγοράς και κατ' επέκταση την εκμετάλλευση του ανθρώπου κι έχει υποβαθμίσει με τους μηχανισμούς της και τις αρχές του διεθνούς δικαίου και τα όργανα και τις αρχές της κοινωνικής δικαιοισύνης και της κοινωνικής αλληλεγγύης, αλλά και αυτό το ύψιστο αγαθό της ειρήνης που είναι συνδεδεμένο άμεσα με την ελευθερία.

Η παντοκρατορία των ΗΠΑ, η κυριαρχία τους και ο επικείμενος πόλεμος που τελικά κανένας δεν τον θέλει κι όμως έρχεται στο Ιράκ, είναι αυτήν τη στιγμή η μεγαλύτερη πρόκληση. Κι εμείς, κύριοι συνάδελφοι, εδώ στην ελληνική Βουλή ψηφίζουμε σήμερα ομόφωνα τη Διεθνή Ακαδημία της Ελευθερίας. Κι ας έρθουμε νοερά κι ας ψηφίσουμε την αποτροπή αυτού του μεγάλου πολέμου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι τη συνεδρίασή μας παρακολουθούν από τα δυτικά θεωρεία της Βουλής, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην Έκθεση των Έργων Τέχνης από τη Συλλογή της Βουλής των Ελλήνων, εξήντα πέντε αξιωματικού των Σχολών Πολέμου Αεροπορίας και Ναυτικού αντίστοιχα.

Η Βουλή τους καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ορίστε, κύριε Κρητικό, έχετε το λόγο για οκτώ λεπτά, αλλά ως συντελεστής της προτάσεως θα σας επιτρέψουμε να ανεβείτε στο Βήμα.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε, αλλά όχι μόνο γ' αυτό. Το θέμα είναι πολύ σημαντικό, ώστε αξίζει να τιμηθεί από του Βήματος της Εθνικής Αντιπροσωπείας.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, χαιρετίζω την πρωτοβουλία του Γεράσιμου Καζάνα, του παλαιού συναγωνιστή, ο οποίος είχε εμπνευστεί αυτήν την ιδέα από τα παιδικά χρόνια φλεγόμενος από τον αγώνα της ελευθερίας των Ελλήνων.

Η πρώτη πρόταση είχε τεθεί τότε υπ' όψη του αειμνήστου Γεωργίου Παπανδρέου στο Καστρί, ο οποίος την υποδέχθηκε με ιδιάτερο ενθουσιασμό. Οι συγκυρίες, όμως, δεν ευδόκησαν την πραγματοποίησή της σε νόμο του Κράτους και σε Ακαδημία της Ελευθερίας.

Ο Γεωργίος Παπανδρέου, ο οποίος είχε συνδέσει τη ζωή του με τους αγώνες για τη δημοκρατία και την ελευθερία, είχε πει τότε για την ελευθερία επαναλαμβάνοντας μια δική του παλαιότερη φράση: «Η ελευθερία είναι σαν το οξύγονο. Την ανάγκη της την αισθάνεται κανείς όταν λείπει». Ο Μάρκος Αυρήλιος είχε πει: «Ελεύθερος δεν είναι μόνο εκείνος, ο οποίος δεν είναι δούλος, αλλά και εκείνος, ο οποίος δεν είναι τύραννος». Να μια άλλη διάσταση της εσωτερικής ελευθερίας. Ο Λορέντζος Μαβίλης είχε πει και είχε τραγουδήσει: «Λευτεριά για σένα ζώ, για σε μόνο παλεύω κι αν εις τον κόσμο δεν σε βρω, αλλού θα σε γυρεύω».

Το νόημα της ελευθερίας είναι πολύπλευρο, είναι ευρύτατο, είναι πολυσχιδές. Έχει οικουμενικό χαρακτήρα, έχει ατομικό χαρακτήρα, έχει πολιτικό χαρακτήρα, έχει εθνικό χαρακτήρα. Η ατομική ελευθερία είναι το πρώτο. Ο ελεύθερος άνθρωπος είναι ο άξιος να ζει και να δημιουργεί πολίτης. Δεν μπορείς να δημιουργήσεις εν δουλείᾳ. Μόνο εν ελευθερίᾳ μπορείς να δημιουργείς και να καταξιώνεσαι ως πολίτης και ως άνθρωπος.

Η εσωτερική ελευθερία είναι άλλη μια διάσταση με ένα άλλο νόημα. Δεν υπάρχει ελεύθερος άνθρωπος αν είναι εξαρτημένος από την ανάγκη. Και η μεγαλύτερη εξάρτηση προέρχεται από τη βιοτική ανάγκη. Όταν ο πολίτης είναι εξαρτημένος από τη βιοτική ανάγκη, δεν μπορεί να σκεφθεί πολλά πράγματα, δεν μπορεί να φανταστεί πολλά πράγματα, δεν μπορεί να δράσει για πολλά πράγματα. Είναι εξαρτημένος, είναι δεμένος από τη βιοτική ανάγκη, από την ανάγκη του ψωμιού. Και αυτό δεν είναι τυχαίο, πολλές φορές στην ιστορία της ανθρωπότητας και στην πολιτική ιστορία των λαών συνδέεται με σκοπιμότητες και με αναγκαιότητες που υπηρετούν άλλα συμφέροντα και άλλες οικονομικές ομάδες.

Η εθνική ελευθερία έχει τη δική της διάσταση, για την οποία οι Έλληνες έχουν χύσει ποταμούς αίματος. Ορόσημο αποτελούν το ολοκαύτωμα του Μεσολογγίου, η Μεγάλη Έξοδος, αλλά και οι άλλες περιοχές της χώρας μας και στην Επανάσταση του '21 και μετέπειτα: το Αρκάδι από κοντά, το Ζάλογγο, το Μεσολόγγι, η Μάνη και όλες οι εσχατιές της ελληνικής επικράτειας, που κατέγραψαν τον αγώνα του ελληνικού λαού για την εθνική ελευθερία του.

Η πολιτική ελευθερία είναι μια άλλη διάσταση, δίνει ένα άλλο περιεχόμενο. Δεν έχουμε το χρόνο να αναλύσουμε πόσο και σε ποιο βαθμό λειτουργεί αυτή η πολιτική ελευθερία. Βεβαίως η Δημοκρατία είναι κατακτημένη ως υπόθεση και ως πολίτευμα του ελληνικού λαού και όλων των λαών της Ευρώπης. Είναι ζητούμενο, όμως, σε άλλες περιοχές του κόσμου.

Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, η Βουλή σήμερα ζει μια μεγάλη

μέρα: την ημέρα της αυτοβουλίας της, αν μου επιτρέπεται ο όρος. Το Σύνταγμα του 1975 έκανε την καινοτομία με τη σχετική του διάταξη να έχει τη νομοθετική πρωτοβουλία και η Βουλή να εισάγει προτάσεις νόμων. Παλαιότερα το προνόμιο αυτό το είχε μόνο η Κυβέρνηση. Με το νέο Σύνταγμα εδόθη και στη Βουλή.

Δυστυχώς, όμως, δεν έχει γίνει πολλές φορές η υλοποίησή του. Έχει να επιδειξεί η Βουλή κατά τη λειτουργία της στη Μεταπολίτευση, ελάχιστες περιπτώσεις κατά τις οποίες προτάσεις νόμων προερχόμενες από Βουλευτές έγιναν αποδεκτές από την Κυβέρνηση ή από τις κυβερνήσεις. Συμβαίνει να προσκρούουν πάντοτε στον κυβερνητικό εγωισμό οι προτάσεις των Βουλευτών και να αποκρούονται ή να αποσύρονται μετά από πρωτοβουλία των κυβερνήσεων.

Γνωρίζω ότι πρώτη πρόταση που έγινε δεκτή ήταν εκείνη του 1977 Βουλευτών τότε της Ένωσης Κέντρου με πρωτοβουλία του αειμνηστού Ιωάννη Ζίγδη για το καθίδρυμα του ναού της Παναγίας της Τήνου. Αυτή ήταν η πρώτη που έγινε δεκτή και βεβαίως δεν είχε οικονομικό κόστος.

Η επόμενη πρόταση ήταν εκείνη που ο υποφαινόμενος και άλλοι συνάδελφοι είχαν καταθέσει το 1991 για την αναγνώριση της 1ης Οκτώβρη ως ημέρας τιμής στην τρίτη ηλικία. Και αυτή έγινε νόμος του κράτους με την αποδοχή, προς τιμήν της συνάδελφου σήμερα και τότε Υπουργού Υγείας και Πρόνοιας κ. Μαριέττας Γιαννάκου - Κουτσίκου.

Άλλες δύο προτάσεις που έγιναν δεκτές, ήταν του υποφαινόμενού. Η μία ήταν το 1999 και έγινε νόμος, ο 2693, για την ίδρυση Μουσείου της Εθνικής Αντίστασης. Πρόκειται για ένα άλλο ιδεολογικό και πολιτικό ζήτημα. Ζητά η ιστορία, ζητάει ο λαός, ζητούν οι αγώνες του ελληνικού λαού να συγκεντρωθούν όλα τα κειμήλια, όλα τα ευρήματα, όλα τα υπάρχοντα τεκμήρια των αγώνων της Εθνικής Αντίστασης, αυτού του μεγαλειώδους έπους του ελληνικού λαού, σε ένα μουσείο. Βεβαίως έγινε αυτός ο νόμος το 1999, αλλά δεν έχει εκδοθεί ακόμα το προεδρικό διάταγμα.

Γ' αυτό θα ψηφίσουμε, κύριε Υπουργέ, και αυτήν την πρόταση ομόφωνα. Είναι προς τιμήν των Βουλευτών και εκείνων που την υπέγραψαν και εκείνων που την είχαν υπογράψει το 1998 και εκείνων που την είχαν υπογράψει το 1977, γιατί είχε τότε το πρώτον κατατεθεί η πρόταση αυτή, την οποία την είχαν καταθέσει δέκα Βουλευτές της Ένωσης Κέντρου. Όμως, πρέπει να υλοποιηθεί, να πάρει σάρκα και οστά. Η Ακαδημία της Ελευθερίας πρέπει να είναι γεγονός στο συντομότερο δυνατό χρονικό διάστημα και να αποκτήσει το περιεχόμενο που ο όρος της επιβάλλει, η μεγάλη της σημασία επιβάλλει, οι καιροί επιβάλλουν. Οικουμενική, Διεθνής Ακαδημία της Ελευθερίας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, την ανοχή σας για ένα, δύο λεπτά ακόμη.

Πρέπει να πω με την ευκαιρία αυτή ότι είναι η ώρα να αναθεωρήσουμε ορισμένες σκέψεις, που πήραν σάρκα και οστά στον Κανονισμό της Βουλής. Προδικτατορικά ο Κανονισμός της Βουλής είχε απεριόριστο χρόνο για τους Βουλευτές. Ανέβαιναν στο Βήμα και κατέβαιναν κατά την κρίση τους και βεβαίως δεν γινόταν κατάχρηση. Ο μεταδικτατορικός Κανονισμός είχε περιορισμούς. Είκοσι λεπτά έδινε επί της αρχής για το Βουλευτή στην πρώτη του ισχύ. Τα είκοσι λεπτά ήταν πολλά, τα οκτώ που ισχύουν σήμερα είναι λίγα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Διατελέσατε Αντιπρόεδρος και έχετε...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Με συγχωρείτε πάρα πολύ, κύριε Πρόεδρε, δεν χρειαζόταν να διακόψετε, γιατί έχουμε συμπράξει όλοι σε αυτό και ζητάω να αναθεωρήσουμε εκείνο που έχουμε αποφάσισει.

(Θόρυβος στην Αίθουσα).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεχίστε, κύριε Κρητικό.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Μην παρεμμηνεύετε τα πράγματα. Δεν αρνήθηκα τις όποιες ευθύνες απορρέουν από τη σύμπραξη σε αυτές τις αποφάσεις. Άλλα βλέπω ότι πρέπει να τις αναθεωρήσουμε. Και τα Συντάγματα ψηφίζονται πολλές

φορές ομόφωνα και με ευρεία πλειοψηφία, αλλά πολλές φορές βλέπουμε ότι έγιναν λάθη.

Πιστεύω ότι ο ενδιάμεσος χρόνος είναι απαραίτητος για να ολοκληρώσει κανείς τη σκέψη του. Είχα ορισμένα πράγματα, που κατά την κρίση μου έπρεπε να ακουστούν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Να τα πείτε. Έχετε χρόνο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΣ: Θα κλείσω, όμως, αναφερόμενος στη συγκυρία της εποχής. Πρέπει να προστατεύσουμε την ελευθερία σε όλα της τα επίπεδα. Παράλληλα με την εθνική μας ελευθερία που ταυτίζεται με την εθνική ανεξαρτησία υπάρχει και η ευρωπαϊκή ελευθερία και ο ευρωπαϊκός πολιτισμός, όπου απειλείται από άλλα φαινόμενα και από άλλες απειλές και πράξεις βίας, οι οποίες μπορεί να εξελιχθούν στην πορεία. Ο ευρωπαϊκός πολιτισμός, ο ευρωπαϊκός ιδεαλισμός, ο ευρωπαϊκός ουμανισμός, τα δημιουργήματα των μεγάλων της ευρωπαϊκής διανόησης από τον Αριστοτέλη, τον Πλάτωνα, μέχρι το Βολταίρο και το Μοντεσκίε πρέπει να υπάρξουν και να γαλαυχήσουν τις γενιές των ευρωπαϊκών λαών και όχι να γίνουν έρματα των οποιωνδήποτε επιβουλών της παγκοσμιοποίησής της νεοαποκρατίας, που για μένα είναι αυτό το όνομά της και να προσέξουμε πάλι τους απειλούμενους εθνικούς διχασμούς, κυρίες και κύριοι Βουλευτές.

Τούτος ο λαός έχει υποφέρει από διχασμούς. Ο νέος διχασμός που μπορεί να προκληθεί δεν θα είναι με την παλιά έννοια των δεξιών και των αριστερών, θα είναι διχασμός «ατλαντιστών και ευρωπαϊστών» και οφείλουμε να το προσέξουμε αυτό και πρώτα οι πολιτικές γηεσίες. Μην οδηγήσουν την εξέλιξη αυτών των πραγμάτων σ' αυτή την κατάσταση. Η ενότητα του έθνους εγγυάται και τη διατήρηση του μέσα στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτός είναι ο προσανατολισμός μας, αυτός είναι ο στόχος μας. Και βεβαίως συνεργασία στα πλαίσια της συμμαχίας, εν ιστομία και χωρίς καμία παραχώρηση και χωρίς καμία αποδυνάμωση του συστήματος ασφαλείας που δέπει την Ευρωπαϊκή Ένωση και τους λαούς της.

Θα κλείσω, κύριε Πρόεδρε –και συγχωρείστε μου την υπέρβαση- μ' ένα ποίημα που αναφέρεται στη γενιά των Παναγούληδων, στη γενιά των Μανδηλαράδων, στη γενιά των Μουστακλήδων, αλλά έχει και μια σύνδεση ιερή, θα έλεγα, με το Μεσολόγγι, ένα ποίημα που είχα γράψει το 1986 για τον αείμνηστο Σπύρο Μουστακλή, τον Μεσολογγίτη μάρτυρα της ελευθερίας και της δημοκρατίας.

«Καρδιά της Δόνησης και του Σεισμού υπόκυψες στης περιφρόνησης το πλήγμα.

Ψυχή αλύγιστη του λιονταριού δεν άντεξες

τη συνεχή οπισθοχώρηση των «ιθυνόντων».

Αγέρωχο το αετίσιο βλέμμα σου

μέτραγε τους σφυγμούς του λαού Σου

που οδοιπορούσε,

που αγκομαχούσε,

που μελαγχολούσε

μετά τη μεγάλη νίκη,

μετά τη μεγάλη ελπίδα,

μετά τα αμφίβολα κλέη

μετά τη συρρίκνωση

και της νίκης και της ελπίδας.

Και τώρα

που το αμφίβολο κλέος

έγινε κλέος της αμφίβολίας,

Αϊτέ της Ρούμελης

πήρες την πίκρα μαζί σου,

τον πόνο κοντά σου.

Πήρες την απογοήτευση

την εγκατάλειψη του αγώνα σου.

Αϊτέ της Ρωμιοσύνης,

της Λευτεριάς βιγλάτορα,

μαστιγωτή του Άδικου,

της αλαζόνας αρχής περιφρονητή.

Κι έφυγες.

Και πέταξες στις κορφές του Παναιτώλιου.

Αϊτέ...

Άφησε στο Λαό σου την ελπίδα,

την εγκαρτέρηση,

την αντοχή της ανηφόρας.

Άφησε του την προσδοκία

κι ένα μικρό κομμάτι της ψυχής σου.

Του φτάνει,

Αϊτέ της Ρωμιοσύνης».

Αθήνα, 28 Απρίλη 1986.

Σας ευχαριστώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

(Χειροκροτήματα στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ευχαριστούμε και εμείς τον κ. Κρητικό γιατί πράγματι ήταν μεστή η τοποθέτηση του και το ποίημα το οποίο μας διάβασε ήταν συγκινητικό και επί του θέματος.

Ο κ. Βασιλής Τσίπρας έχει το λόγο.

ΒΑΣΙΛΗΣ ΤΣΙΠΡΑΣ: Δεν είναι μόνο η γειτνίασή μου με την Αιτωλοακαρνανία της Ιδιαιτέρας μου πατρίδας της περιφέρειας της Ευρυτανίας, η οποία επιβάλλει τη συμμετοχή μου στη σημερινή συζήτηση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε και κύριε εμπνευστή αυτής της πρωτοβουλίας που έχουμε στήμερα, είναι και οι ιστορικοί δεσμοί των δύο λαών. Ευρυτάνες και Αιτωλοί αποτελούσαν ένα λαό και το γνωρίζετε αυτό, είναι γνωστό. Και ακόμη από την Ακαδημία των Αγράφων, από εκεί που ξεκίνησε το πρώτο αρματολογίκο, ήταν πάρα πολλοί, για να μη πω οι περισσότεροι από τους αθανάτους ήρωες οι οποίοι έπεσαν στο Μεσολόγγι και στους άλλους υπέρ της ελευθερίας αγώνες της εποχής του 1821.

Ακόμη και σήμερα στη σύνθεση του λαού της Αιτωλοακαρνανίας ένα μεγάλο ποσοστό είναι οι Ευρυτάνες οι οποίοι αναγκάστηκαν από τις κακούχιες της ζωής, από την αγωνία του εδάφους να μεταναστεύσουν και να εγκατασταθούν στην Αιτωλοακαρνανία η οποία τους φιλοξενεί και αποτελούν ενιαίο πλέον λαό.

Στη σημερινή συζήτηση και στη σημερινή πρωτοβουλία έχουν σημασία και πρέπει να τύχουν ιδιαιτέρας εξάρσεως δύο περιστατικά:

Πρώτον ο τρόπος εισαγωγής αυτού του νομοθετήματος. Είναι από τις σπάνιες φορές που η Βουλή ανακτά το ρόλο του φυσικού πατέρα των νόμων. Νομοθετικό έργο επιτελεί η Βουλή και για μία από τις σπάνιες φορές επαναλαμβάνω, που ο νόμος αυτός έρχεται με πρωτοβουλία της Βουλής. Συζητείται με πρωτοβουλία των Βουλευτών και θα ληφθεί απόφαση από τους ίδιους τους Βουλευτές.

Ας μην ξεχνάμε ότι για ελευθερία μιλάμε, η οποία ταυτίζεται με την έννοια της δημοκρατίας, ότι το Κοινοβούλιο αποτελεί την ψυχή της Δημοκρατίας. Και για την ελευθερία, αποτέλεσμα της αγωνίας και των αγώνων για την ελευθερία, των ποταμών αίματος, υπήρξε η κατεδάφιση του μεσαίωνα και η εγκαθίδρυση της νέας μορφής της δημοκρατικής διακυβερνήσεως των λαών, η οποία διαστέλλει τις εξουσίες σε τρεις, η κυριότερη των οποίων, και αποφασιστικό έργο της οποίας είναι το νομοθετικό, είναι το Κοινοβούλιο.

Ένα δεύτερο περιστατικό, το οποίο πρέπει επίσης να επιστημαίνω ιδιαίτερα είναι ο τόπος που επιλέχθηκε για την εγκατάσταση της Ακαδημίας της Ελευθερίας. Είναι η ιερή πόλη του Μεσολογγίου, για να θυμίζει στους αιώνες την αγωνία και τους πόνους των αθανάτων ηρώων του Μεσολογγίου, οι οποίοι αγωνίστηκαν νηστοί, διψασμένοι, χωρίς όπλα και κυνηγημένοι από τις ίντριγκες τις εσωτερικές, από τις ραδιουργίες εκείνων οι οποίοι δεν αγωνίζονταν για την ελευθερία, αλλά αγωνίζονταν για την εξουσία να την καταλάβουν και να την ιδιοποιηθούν, να την εκμεταλλευτούν για ίδιο όφελός τους. Δυστυχώς υπήρξαν τέτοιοι Έλληνες και το γνωρίζει η ιστορία. Θυμάστε τις περιπτειες του Κολοκοτρώνη και είναι γνωστές σε όλο τον κόσμο. Και ο Πολυζωίδης στη δίκη του Κολοκοτρώνη, όταν εκείνος οδηγήθηκε κατηγορούμενος, είπε: «Επιτέλους σήμερα αισθάνομαι ελεύθερος γιατί μπορώ να μιλήσω ελεύθερα, μη δεσμευμένος από το χρίσμα του προέδρου ή από την εξουσία τη δικαστική. Θα μιλήσω ως απλός άνθρωπος, ως ελεύθερος άνθρωπος».

Και φθάνουμε τώρα στο ουσιαστικό και κύριο αντικείμενο του

νομοθετήματος το οποίο θα ψηφίσουμε σε λίγο.

Ελευθερία. Βεβαίως δεν είναι έννοια θεωρητική η ελευθερία. Είναι έννοια την οποία δίδαξαν οι λαοί οι ίδιοι με τη δική τους θυσία, με το δικό τους αίμα. Και η ιστορία όλων των λαών είναι γεμάτη τέτοια περιστατικά. Αυτοί δίδαξαν πράγματι με το παράδειγμά τους και την αυτοθυσία τους την έννοια της ελευθερίας.

Αλλά η ελευθερία δεν περιορίζεται μόνο, όπως και άλλοι ομιλητές είπαν, στην εθνική ανεξαρτησία ή στην πολιτική ελευθερία. Ελεύθερος είναι ο άνθρωπος ο οποίος μπορεί να απαλλαγεί από το μίσος, από την πλεονεξία, από τη διάθεση κατακτήσεως πλούτου χωρίς όρια. Ελεύθερος είναι ο άνθρωπος ο οποίος μπορεί να συγχωρήσει τον αμαρτωλό.

Ελεύθερος είναι ο άνθρωπος που μπορεί να σκεφτεί ότι και ο ίδιος υπολείπεται μπροστά στο γενικό καλό. Θα αναφέρω ένα παράδειγμα τον Καζαντζάκη. Όταν υπέστη μια επιχειρηματική καταστροφή –στο βιβλίο «Αλέξης Ζορμπάς» για πρώτη φορά άρχισε να χορεύει χωρίς τις ιαχές οργάνων. Ο παριστάμενος σύντροφος Αλέξης Ζορμπάς αναστατώθηκε και είπε, τρελάθηκες αφεντικό. Του απάντησε αυτός, όχι τώρα έγινα ελεύθερος. Δεν εξαρτιέμαι από επιχειρηματικά συμφέροντα ούτε από τη διάθεση κατάκτησης πλούτου. Είμαι ελεύθερος πλέον.

Αυτή την έννοια της ελευθερίας που ποτέ δεν πρέπει να την παρεξηγούμε την δίδαξε πρώτος ο Περικλής στο «Επιτάφιο» λέγοντας ότι είναι ελεύθερος ο άνθρωπος στη δράση, στη σκέψη και στους αγώνες του μέχρι του σημείου που δεν παραβλάπτει την ελευθερία των άλλων. Στη σημερινή εποχή έχει ιδιαίτερη σημασία ο πραγματικός προσδιορισμός της ελευθερίας δύοτι η παγκοσμιοποίηση και η αρχή του ενός ανδρός δηλαδή του Πλανητάρχη παρέχουν ανησυχίες περιορισμού της ελευθερίας των άλλων λαών. Γιατί ελεύθερος δεν είναι εκείνος ο λαός ο οποίος αποφασίζει κατ' εντολήν του και για λόγους σκοπιμότητος. Αυτήν την εποχή πρέπει όλοι να ενστερνιστούμε το γεγονός ότι το έργο της Ακαδημίας της Ελευθερίας που θα γίνει στο Μεσολόγγι θα πρέπει να παρέχει την ευχέρεια της επίσκεψης σε όλους τους λαούς για να θυμούνται τους αγώνες της ελευθερίας, τα θύματά της και τους αθανάτους οι οποίοι έπεσαν στο Μεσολόγγι για να είμεθα εμείς σήμερα ελεύθεροι. Δεν είμαι βέβαιος ποια είναι η διαβάθμιση των ψυχών στους εκείθεν της Αχέρουσίας λίμνης τόπους. Είμαι, όμως, σίγουρος ότι οι ψυχές εκείνων των αθανάτων ηρώων θα φτερουγίζουν μαζί με τους αγγέλους στους ουρανούς των παραδείσων.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Σπυριούνης έχει το λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι μόνο η αξία της πρότασης νόμου, δεν είναι το περιεχόμενό της αλλά είναι και σε ποια εποχή έρχεται για να γίνει πραγματικότητα. Έρχεται σε μια εποχή που εμπεδώνεται ένα κλίμα απαξίωσης των ανθρώπινων αξιών της ζωής και της ιστορίας, ένα κλίμα μιας μονόδρομης παγκοσμιοποίησης και μιας καταναλωτικής οικουμενικής κοινωνίας, ένα κλίμα μέσα στο οποίο διαμορφώνεται μια φοβία αναφοράς της λέξης πατρίδα. Μέσα, λοιπόν, σε αυτό το απαισιόδοξο κλίμα έρχεται αυτή η πρόταση για να θυμίσει με τα μηνύματα του ολοκαυτώματος το πιο θεμελιώδες ανθρώπινο αγαθό, την ελευθερία.

Αναζητά αυτήν την ελευθερία στη επαλήθευση της ιστορίας και στη διαιώνισή της. Αυτή η πρόταση διαιώνιζε την ιστορία του ολοκαυτώματος διότι ξαναθυμίζει τους ηρωικούς μαχητές εκείνης της αποφράδας ημέρας. Δεν είναι μόνον αν τα παραληφθότα μνημονεύεις άμεινον, αλλά περί των μελλόντων βουλεύσει. Δηλαδή δεν είναι μόνο το παράδειγμα που θα εκπηγάσει από την υιοθέτηση αυτής της πρότασης. Δεν είναι μόνον ότι αναβιώνει τους παιάνες, ίτε παιδες Ελλήνων ελευθερούτε πατρίδα, ελευθερούτε παίδας τε και γυναίκας Θεών τε και πατρών εδει θήκας, υν υπέρ πάντων ο αγών. Είναι ένα μήνυμα για τον αγώνα που οφείλει να διαιωνίζει ο Ελληνισμός μέσα στο όραμα μιας ολοκληρωμένης ελευθερίας και όχι μιας ελευθερίας που είναι μόνο η υπεράσπιση της ακεραιότητας της επικράτειάς μας ή της υπερηφάνειας της ιστορίας και της παρά-

δοσής της πατρίδας.

Σε απομικό επίπεδο είναι η υπέρβαση του εαυτού μας, είναι η ευλάβεια προς τις αξίες που δίνουν νόημα στην έννοια της πανανθρώπινης αξίας της ευρείας καταξίωσης και τον εξανθρωπισμό του ανθρώπου, είναι η ελευθερία, είναι το πρώτο αγαθό, είναι αυτό που έδωσε η φύση στον άνθρωπο.

Οι αιώνες το επανέλαβαν από τότε με παραδείγματα τους 'Ελληνες. Προηγήθηκε το «Έλλήνων προμαχούντες» στο Μαραθώνα, έχουμε πλείστα παραδείγματα της αυτοθυσίας του 'Ελληνα. Επαναλήφθηκε στο «Ω ζειν αγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ότι τήδε κείμεθα που είναι συγγενές. Έγινε θούριος «Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή» στο πνεύμα και την ψυχή του Βελεστινλή. Το τραγούδησαν 'Έλληνες με το χλωμό φως του φεγγαριού στα κρυφά σχολειά. Η ελευθερία, το υπέρτατο αγαθό που καταξίωνε τον άνθρωπο και γίνεται ένας μόνιμος εσωτερικός αγώνας υπέρβασης των αδυναμιών της ζωής.

Η γένεση μιας συλλογικότερης αντίληψης μέσα στην οποία πλέον η κοινωνία θα διαμορφώνει το ναό της ελευθερίας, για την καταξίωση του υπέρτατου οράματος.

Αισθάνομαι τη στιγμή σαν ιδιαιτέρως ευτυχή για το πρόσωπό μου, ότι ευρισκόμενος στο Κοινοβούλιο, ενώνω και εγώ στο όραμα αυτής της πρωτοβουλίας τη δική μου συνδρομή και την ψήφο με βάση ότι η ελευθερία είναι η αξία που ολοκληρώνει τον άνθρωπο και για την οποία η πατρίδα μας είναι μονίμως και πρέπει να είναι περήφανη.

Στην πορεία του θέσους τα παραδείγματα της ελευθερίας είναι ιστορικά και πρωτοφανή. Ψηφίζω την πρόταση. Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Καρατζαφέρης έχει το λόγο.

Απ' τη θέση σας, κύριε Καρατζαφέρη. Μάλλον δεν θα σας βλέπουν από το «ΤΕΛΕ-ΑΣΤΥ». Πρέπει να ξέρετε ότι η κάμερα επικεντρώνεται πάντα στον ομιλητή.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, αφιερώνω τη σημερινή μου εισήγηση επί του θέματος στους τρεις ήρωες που έπεσαν τελευταίοι για την ελευθερία, τα τρία παλικάρια των Ιμίων, που πριν επτά χρόνια σαν σήμερα σ' εκείνον τον ακήρυχτο στιγματίο πόλεμο έπεσαν χωρίς ακόμα επισήμως να μας πουν το γιατί.

Ακαδημία, ελευθερία, Μεσολόγγι. Τρεις λέξεις, τρεις έννοιες, οι οποίες δονούν την ψυχή, την καρδιά κάθε 'Έλληνα. Είμαστε η μόνη χώρα από τις διακόσιες σαράντα που έχουν εθνικό ύμνο που έχουμε αφιερώσει τον εθνικό μας ύμνο στην ελευθερία και αυτό είναι σημαντικό και πρέπει να το αναδεικνύουμε. Όμως, πόσο τιμάμε, κύριε Υπουργέ, αυτόν που έγραψε τον Εθνικό Ύμνο; Τον Μάντζαρο. Το σπίτι του είναι ακόμα ψαφάδικο στην Κέρκυρα παρ' όλες τις αλλεπάλληλες ερωτήσεις που σας έχω κάνει να γίνει διατηρητέο μνημείο. Το σπίτι του Μάντζαρου είναι ψαφάδικο ακόμη.

«Ελευθερία» είναι μια έννοια που διεκδικεί κάθε σημείο της Ελλάδος, που διεκδικεί ο Μαραθώνας το 390 π.Χ., όπου εις τον τύμβο ακόμα βόσκουν πρόβατα, που τη διεκδικεί δέκα χρόνια μετά η Σαλαμίνα, η μεγαλύτερη ναυμαχία όλων των εποχών, όπου ο πύργος της Σαλαμίνας είναι οικόπεδο το οποίο έχει περιφράξει συνάδελφος Βουλευτής εδώ μέσα στην Αίθουσα, που τη διεκδικεί μετά μανίας ο Δήμος των Αμπελακίων για να κάνουν ένα μνημείο σε εκείνους που έδωσαν τη μεγάλη ναυμαχία, ένα άγαλμα του Θεμιστοκλέους, που τη διεκδικούν οι Θερμοπύλες, οι Πλαταιές, το Σούλι, το Αρκάδι, τα Καλάβρυτα με την Αγία Λαύρα, τα Δερβενάκια, τα Μανιάκι του Παπαφλέσσα, όπου έπεσε και ο προπάππος μου Αθανάσιος Καρατζαφέρης, που το '12-'13, με Πρωθυπουργό τον Ελευθέριο Βενιζέλο και αρχιστράτηγο τον τότε διάδοχο του θρόνου, τον Κωνσταντίνο, απελευθερώσαμε την υπόλοιπη μισή Ελλάδα, το 1940 με το μονολεκτικό ύμνο στην ελευθερία που είπε ο Ιωάννης Μεταξάς για να επαναλάβει αμέσως σύστωμας ο ελληνικός λαός.

Υπάρχει, όμως, ελευθερία σήμερα; Και σε τι ποσοστό υπάρχει σήμερα η ελευθερία; Δεν υπάρχουν περιοχές της χώρας, χωριά ολόκληρα, δείτε τι έγινε στη Σύρο, που βρίσκονται κάτω

από την κατοχή των λαθρομεταναστών και έχουν εγκαταλείψει τα σπίτια τους στις ακριτικές περιοχές οι 'Έλληνες γι' αυτό το λόγο; Δεν υπάρχει η κατοχή της χώρας από τους Αμερικανούς;

'Έμμεσα κομψά, αλλά ιδιαίτερα καυστικά το είπε ο ίδιος ο Υπουργός Τύπου της Κυβερνήσεως σας. Είπε, λοιπόν, προχθές ο κ. Πρωτόπαπας ότι «γαί μεν δεν μπορούμε εκ των πραγμάτων και της θεσμικής θέσεως που έχουμε ως προεδρεύουσα χώρα της Ευρώπης να μην είμαστε μέσα στις αίθουσες συνελεύσεων, αλλά απ' έξω το κόμμα θα είναι στην πορεία για τα ιερά και τα όσια της Γένοβα». Αυτό βεβαίως ο καθένας το ερμηνεύει όπως θέλει. Εγώ το εξέλαβα ως ομολογία της κατοχής της χώρας.

Δεν θίγεται η ελευθερία από το κεφάλαιο, από τη λεγόμενη διαπλοκή, από κάποιες πράξεις που ζούμε αυτές τις μέρες, όταν ο ίδιος ο Πρωθυπουργός της χώρας, αλλά και ο αρχηγός της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης τραπεζώνουν ο ένας σε δημόσιο χώρο και ο άλλος στο σπίτι του έναν εκ των δύο αντιδίκων της περιόδου αυτής; Δεν είναι αντιδίκος η οικογένεια Αγγελοπούλου με ένα δημοσιογράφο τον κ. Μιχαλόπουλο, για τον οποίο εγώ δεν οφείλω και ιδιαίτερη κουβέντα, κύριε Υπουργέ, γιατί βεβαίως με περιποιήθηκε δεσόντως στις πρόσφατες νομαρχιακές εκλογές. Όμως αυτήν τη στιγμή διάσημους αντιδίκους. Και έκπληκτος ο εισαγγελέας που είναι κάτω διαπιστώνει και βλέπει τον Πρωθυπουργό της χώρας να μιλάει με τους Αγγελοπούλους κάθε μέρα στο μέγαρο Μαξίμου και να τρώει δημόσια και τον Αρχηγό της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης να τους καλεί σπίτι του. Ποια απόφαση μπορεί να βγάλει ελεύθερα αυτός ο δικαστικός λειτουργός, ο μικρόβαθμος δικαστής; Να λοιπόν που δεν έχουμε ελευθερία. Έχουμε ωμή παρέμβαση της κορυφής του κράτους εκεί και όπως εξυπηρετείται και όπου υπηρετείται αλλά και σε ό,τι υπηρετεί.

Θέλουμε να μιλήσουμε για ελευθερία; Υπάρχει ελευθερία έκφρασης; Ο οποιοσδήποτε σύμερα, με τη νέα μόδα που ξεκίνησατε, για λόγους που εσείς γνωρίζετε, των εκβιασμών ή των δήθεν εκβιασμών, δημοσιογράφος είναι ευάλωτος. Πήγε, λέει, ο τάδε προχθές στον εισαγγελέα και είπε «ο τάδε και ο τάδε». Τρέχα να το αποδείξεις. Από την άλλη στιγμή, όμως, οι δημοσιογράφοι έχουν αρχίσει και κλείνουν τα μικρόφωνα, περιορίζουν τη γραφίδα. Να, λοιπόν, που υπάρχει ένας περιορισμός. Δεν υπάρχει αυτή η ελευθερία, την οποία πρέπει να υμνούμε κάθε μέρα, όπως κάνουμε στον εθνικό μας ύμνο, και στην καρδιά μας και στην ψυχή μας και στη συνείδηση μας, αλλά όχι όπου μας βολεύει να καταπινύουμε τα ατομικά δικαιώματα και την ελευθερία.

Έρχομαι στην ακαδημία. Μεγάλη έννοια. Έχουν περάσει ακριβώς εβδομήντα πέντε χρόνια από τότε που ο Πάγκαλος έκανε την Ακαδημία Αθηνών, με κύριο σκοπό, κύριε Υπουργέ, να γράψει το λεξικό της ελληνικής γλώσσας. Εβδομήντα πέντε χρόνια είναι ακόμη στο «Β». Ελπίζω ότι αυτή η ακαδημία, την οποία τώρα ιδρύουμε, να προχωρήσει και να έχει λόγο εκεί που η άλλη ακαδημία υστερεί. Εγώ θα περίμενα από την υπάρχουσα και λειτουργόυσα αδρανώς ακαδημία να πάρει μια θέση στον απειλούμενο πόλεμο στον κόλπο, να πάρει μια θέση για τη μεγαλύτερη μάστιγα τα ναρκωτικά, που σκοτώνουν τρεις χιλιάδες παιδιά το χρόνο στην Ελλάδα.

Αλλά δεν βλέπω από τους διανοούμενους, αυτούς τους σημαντικούς μεταξύ των Ελλήνων να ενεργούν τα αυτονόητα υπέρ της πατρίδος και υπέρ του Λαού.

Ακαδημία: Η ελευθερία του όρου έχει κατασπαραχθεί. Είδαμε και προχθές Ακαδημία Τραγουδιού σε ένα reality παιχνίδι. Ακαδημία Χορού. Ακαδημία Φρούτων έχει κάποιος σε ένα πρόστιο της Αθήνας. Θα έλεγα λοιπόν: περιορίστε αυτόν τον προσδιορισμό, για να δώσετε κάποια αξία και κύρος στον όρο «Ακαδημία».

Κλείνοντας, κύριε Υπουργέ, θα έλεγα ότι δεν πρέπει μόνον να παραμένουμε εραστές κάποιων ιδεών, αλλά να τις εφαρμόζουμε και να τις πραγματώνουμε. Και εσείς είστε εδώ μόνο ο θιασώτης -ως Κυβερνητή- της ιδέας, αλλά όχι της πράξης. Κατασπαράσσετε την ελευθερία του ελληνικού λαού και νομίζω ότι μου επιτρέπεται να παραφράσω το Ρήγα Φεραίο. «Καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή, παρά είκοσι χρόνια στου ΠΑΣΟΚ τη φυλακή».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης: «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για την καταστολή τρομοκρατικών βομβιστικών υποθέσεων».

Η Διαρκής Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων καταθέτει τις εκθέσεις της στα σχέδια νόμων του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών:

1. «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Κράτους του Ισραήλ για συνεργασία στους τομείς των ταχυδρομείων και των τηλεπικοινωνιών».

2. «Κύρωση της Συμφωνίας αεροπορικών μεταφορών μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γουγκοσλαβίας».

Επίσης, ο Βουλευτής Καβάλας κ. Γεώργιος Καλαντζής ζητεί άδεια οικογένεωρης απουσίας στο εξωτερικό. Η Βουλή εγκρίνει;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Ο κ. Μακρυπίδης έχει το λόγο. Κι εσείς επί του Βήματος;

ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΚΡΥΠΙΔΗΣ: Είπα να ανέβω στο Βήμα, κύριε Πρόεδρε, με το φυσικό μου ανάστημα να αντιμετωπίσω το «πολιτικό» ανάστημα του προηγούμενου ομιλητή, που υπήρξε η παραφωνία στη σημερινή συζήτηση.

Όταν ο ήλιος βασιλεύει -και ξέρει και ο πιο αδιάφορος περαστικός πώς βασιλεύει ο ήλιος στο Μεσολόγγι- κι έρχεται η νύχτα να καθίσει περίλυπη στα πόδια των αγαλάτων, δεν υπάρχει κανείς που να μη συλλογίζεται τη μεγάλη εκείνη βραδιά του Μεσολογγιού, που την αυλάκωσαν οι τεράστιες φλόγες του αθάνατου πάθους. Και είναι αυτό μια ενέργεια για όλους μας που μπορούμε σ' όλες τις ώρες της εθνικής και πολιτικής μας ζωής να στοχαζόμαστε με δίκαιη καύχηση: Έχουμε την ελευθερία μας. Έχουμε το Μεσολόγγι.

Πράγματι έχουμε το Μεσολόγγι. Εκεί, σ' αυτό το μικρό αλωνάκι, φάνηκε όλο το συγκλονιστικό μεγαλείο για τη λευτεριά, του ελληνικού λαού, του λαού της Αιτωλοακαρνανίας, του λαού του Μεσολογγίου.

Τους Μεσολογγίτες δεν τους ενδιέφερε μόνο η εξωτερική, η πολιτική ελευθερία. Τους κρατούσε πάνω απ' όλα και πρώτα και κύρια η θητική, η εσωτερική ελευθερία, που είναι η σημαντικότερη κατάκτηση του αληθινά ελεύθερου ανθρώπου, του ανθρώπου στην υψηλότερη τελείωσή του.

Η ελευθερία δεν είναι μόνο δικαίωμα αλλά είναι και χρέος. Όσο η ψυχή μένει ορθή στην έπαλξη αυτού του χρέους κι όσο η θέληση παλεύει γι' αυτό, ο άνθρωπος έστω και πολιορκημένος είναι ελεύθερος. Ακόμη κι όταν σωριάζονται στο δρόμο της ελευθερίας μεγάλα εμπόδια -αναβάθμα δυσκολιών- ίσα ίσα τότε τα εμπόδια αυτά της δίνουν την ευκαιρία να φανεί και να αστράψει. Και πολλά εμπόδια είχαν να παλέψουν και τότε οι μεσολογγίτες ψυχές. Άλλα τους πολιορκημένους «δεν τους βαραίνει ο πόλεμος, αλλά έγινε πνοή τους και εμπόδισμα δεν είναι στις κορασίές να τραγουδούν και στα παιδιά να παιζουν», κατά τον ποιητή.

Τα τάπια του Φραγκλίνου, λίγα από τα εναπομείναντα ιερά αυτά οχυρώματα που στέκουν αγέρωχα ακόμη στο Μεσολόγγι, αρκούν επάξια να θυμίζουν στους μεταγενέστερους τη σημασία της διαχρονικής αξίας που ονομάζεται «ελευθερία».

Αυτά είναι τα οχυρώματα και οι τάφοι των εξαγιασμένων στο πέρας του χρόνου και διαμέσου του ρου της ιστορίας, αιώνια σύμβολα της κατά το κράτος νίκης της ψυχικής ανωτερότητας, της ανυπότακτης ελληνικής ανδρείας, της εσωτερικής ελευθερίας έναντι των πιο θελτικών προκλήσεων και επαχθών βασανισμών, η αναγέννηση που είχε έρθει με την άνοιξη, δεν έλυσε το πρόβλημα της ζοφερής πείνας. Και όμως «αυτά τα δέντρα δεν βολεύονται με λιγότερο ουρανό», όπως είπε και μεταγενέστερα ο ποιητής μας, ο αείμνηστος Γιάννης Ρίτσος.

Οι Μεσολογγίτες θέλησαν να επιβεβαιώσουν το ίδιο το νόημα της ύπαρξης του ανθρώπου, θέτοντας υπέρ πάντων τον αγώνα,

τον αγώνα να υπερκεράσουν τη συναφή με τα μέτρα της μετριότητας των κοινών, την υπερβάλλουσα αγάπη για τη ζωή μπρος σε υπέρτατες αξίες, όπως είναι η ελευθερία, η πατρίδα και τα άλλα εθνικά ιδανικά, που αυτή συνεπάγεται.

Οι Μεσολογγίτες είτε με τη σθεναρή αντίσταση είτε με την ηρωική έξοδο αν και -μπορώ να πω- όχι ηθελημένα στο έπακρον, σίγουρα όμως δέσμευσαν μέσα σε μια νύχτα όλες τις δυνάμεις της ελληνικής αρετής και με γνώμονα αυτές χάραξαν ένα δρόμο για το ιστορικό μας μέλλον εντελώς ξέχωρο, εντελώς καθάριο.

Αυτοί οι αθάνατοι φρουροί είναι που ενέπνευσαν τον Ντε Λακρουά, εκείνη την ποιητική Αγία Τριάδα, Βύρωνα-Γκαίτε-Ουγκώ, να δοξάσει την ηρωική έξοδο. Η δόξα, η τραγουδισμένη απ' αυτούς τους τεράστιους, δεν είναι ούτε του χθες ούτε του σήμερα. Είναι των αιώνων, «όσο και αν μπορεί να μην το υποπτεύεται, όταν αυτή γίνεται», όπως τονίζει ο άλλος μεγάλος μας ποιητής, ο Κωνσταντίνος Βρεττός.

Όμως το Μεσολόγγι έπεισε! Επεσε, όμως, για να γίνει σύμβολο και ιδέα, ιδέα της ελευθερίας και σύμβολο της καρτεροψυχίας. Και ως ιδέα και σύμβολο το Μεσολόγγι δικαιούται και το χαιρετά σήμερα -αλλά νομίζω ότι και εις τον αιώνα τον άπαντα- η ευγνωμοσύνη του έθους, η ευγνωμοσύνη των πολιτικών του παιδιών, η ευγνωμοσύνη της Διεθνούς Κοινότητας.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ**)

Σε μια περίοδο απαξίωσης των θεσμών, των διαδικασιών και των λειτουργιών η νομοθετική πρωτοβουλία των διακοσίων δέκα (210) συναδέλφων Βουλευτών πιστεύω ότι αγκαλιάζει και αφορά το σύνολο των τριακοσίων (300) σήμερα, όπως και χθες με τις αντίστοιχες προσπάθειες που έγιναν για την ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας, με έδρα το Μεσολόγγι.

Έρχεται να απαντήσει εμπράκτως στους πολέμους του κοινοβουλευτικού πολιτικού μας συστήματος. Έρχεται να απαντήσει εμπράκτως στους όποιους εποφθαλμιούν, στους όποιους υπονομεύουν το ύψιστο αγαθό της ελευθερίας. Έρχεται να αποδείξει ότι και σήμερα έχουμε οράματα και ότι υπάρχουν οράματα και ιδέες. Και σήμερα υπάρχουν ιδανικά και αυτή η συγκεκριμένη μας ενέργεια -μέσα από αυτήν τη συζήτηση, μέσα από την ψήφιση της συγκεκριμένης πρότασης νόμου- είναι μια πράξη που επιβεβαιώνει ότι μπορούμε να συνεχίσουμε την προσπάθεια με την πίστη μας στα ιδανικά, τα ωραία, τα υψηλά, τα μεγάλα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με τη σημερινή συζήτηση και ψήφιση της πρότασης νόμου για τη δημιουργία της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας με έδρα το Μεσολόγγι δικαιώνονται οι μακροχρόνιες προσπάθειες προσώπων, όπως πρώτα και κύρια του αγαπητού μου συμπατριώτη Γεράσιμου Καζάνα. Δικαιώνονται οι μακροχρόνιες προσπάθειες φορέων, όπως του Δήμου Μεσολογγίου, που με ομόφωνη απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου το διεκδίκησε. Έρχονται και δικαιώνονται προσπάθειες και της πολιτείας αλλά και όλων των ελεύθερων ανθρώπων.

Θέλω να πιστεύω ότι με τη συγκεκριμένη ενέργεια, με αυτήν την πρωτοβουλία, μέσα από τη σημερινή μας απόφαση, δικαιώναστε όλοι! Δικαιώνεται η ιστορία! Δικαιώνονται τα ιδανικά! Πιστεύω, κύριε Υπουργέ, ότι η συγκεκριμένη πρόταση νόμου θα έχει σάρκα και οστά, θα γίνει πραγματικότητα και δεν θα μείνει κενό γράμμα νόμου, εάν στη διάρκεια αυτής της κοινοβουλευτικής θητείας της Βουλής εκδοθεί το προβλεπόμενο προεδρικό διάταγμα, ούτως ώστε αυτός ο αγώνας να δικαιωθεί οριστικά.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το λόγο έχει ο κ. Αγγελόπουλος, τελευταίο από τους ομιλητές της πρώτης σειράς.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ: «...Μια ορμήνεια θέλω να τους πω και βιάζουμε να φύγω τη Λευτεριά, τη Λευτεριά, τη Λευτεριά ως τα ύψη, τη Λευτεριά ως το θάνατο, τη Λευτεριά ως τον Άδη, κ' απέκει τ' άλλα είναι καλά, απάνου ή κάτου κόσμος».

Ένας από τους αγωνιστές της Εερόδου σε μία ανάπτυλα του πολέμου, εκεί στο Φράχτη των Ηρώων του Μεσολογγίου, έγραψε:

«Αυτός ο άγιος ενθουσιασμός για την Ελευθερία, μας έκανε από ψαράδες, ζευγίτες, παλικάρια αντρειωμένα του Σταυρού, όπως δίχως άρματα εις το χέρι οι περισσότεροι, δίχως φρούρια και δίχως ποτέ να δούμε πολέμους και άρματα, ετρέχαμε εμείς επάνω εις τους Τούρκους και με τη βοήθεια του Παντοδύναμου, εκάμαψεν ότι ο κόσμος δεν καρτέρηγε από εμάς», λίγο «πριν δρόμο να σχίσουν τα σπαθιά και λεύθεροι να μείνουν, εκείθε με τους Αδελφούς, εδώθε με το Χάρο».

Αυτή η περί ελευθερίας παρακαταθήκη, επανέρχεται σήμερα στην επικαιρότητα, συνέχεια των αγώνων και θυσιών των Ελλήνων, με την πρόταση για τη σύσταση Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας με έδρα το Μεσολόγγι, σαν απόδοση οφειλόμενης τιμής και εκπλήρωσης ιστορικού χρέους απέναντι σε αυτούς που αγωνίστηκαν και έπεσαν στο «αλωνάκι της λευτεριάς», το μαρτυρικό Μεσολόγγι, στέλνοντας στις άκρες της γης το μήνυμα ότι όχι μόνο τούτος ο μικρός λαός δικαιούται να ζει ελεύθερος, αλλά κάθε άνθρωπος έχει το δικαίωμα στην ελευθερία.

Η σημερινή ημέρα είναι μία ξεχωριστή ημέρα για το Κοινοβούλιο που πραγματικά νοιώθωνται και εγώ την ανάγκη να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον Υπουργό Πολιτισμού που έκανε δεκτή την πρόταση νόμου των διακοσίων δέκα Βουλευτών, καθώς επίσης και έναν ξεχωριστό Αιτωλοακαρνάνα συμπατριώτη μας -να προσθέσω και εγώ τις ευχαριστίες μου σε αυτές των συναδέλφων- τον πρόεδρο της Εταιρείας Ίδρυσης τον κ. Γεράσιμο Καζάνα που εδώ και αρκετά χρόνια, αφού συνέλαβε με κάποιους συμπατριώτες μας την ιδέα, πρωταγωνίστησε στην υλοποίηση αυτής της ιδέας και ήταν ο πρωτεργάτης της συλλογής των υπογραφών των διακοσίων δέκα Βουλευτών, τους οποίους και εγώ με τη σειρά μου θέλω να ευχαριστήσω.

Ίσως είναι η πρώτη φορά που μία πρόταση νόμου τυγχάνει τόσο μεγάλης αποδοχής από την πλευρά των Βουλευτών. Ίσως είναι η πρώτη φορά που ομόθυμα η Βουλή έρχεται να αναγνωρίσει την πραγματικά μεγάλη συμβολή των ηρώων της πόλεως του Μεσολογγίου στη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα και να αναγνωρίσει τη μεγάλη τους προσφορά στην ιδέα της «Ελευθερίας».

Οι συνάδελφοι που μίλησαν πριν, αναφέρθηκαν σε ηρωικές στιγμές αυτών

των ηρωικών μαχητών της Εερόδου και μετέφεραν με γλαφυρό τρόπο στην Αίθουσα του Κοινοβουλίου ό,τι ποιητές, συγγραφείς ή ιστορικοί έχουν καταγράψει για εκείνες τις ηρωικές μέρες.

Πραγματικά έγινε στο παρελθόν μια σημαντική προσπάθεια συλλογής όλων αυτών των στοιχείων, ιδιαίτερα από τον εκλεκτό συμπατριώτη μας, το δικαστικό, τον κ. Κανίνια, δυστυχώς όμως δεν κατορθώθηκε μέχρι σήμερα η συλλογή αυτή να είναι πλήρης, καθώς επίσης και η καταγραφή όλων αυτών των στοιχείων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι γνωστή στην ιστορία η στάση της Ελλάδος να «επαμύνεται με αρετή τη δουλοσύνη» δηλαδή την αυθαίρετη εξουσία, στάση που διαμορφώθηκε σαν υφός και τρόπος ζωής, όπως αναφέρεται και στην εισηγητική έκθεση.

Στην παγκόσμια ιστορία καταγράφονται κορυφαίες στιγμές αγώνων και θυσιών για την προάσπιση των ατομικών, των κοινωνικών, των πολιτικών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ως Ελληνες δικαιούμαστε να είμαστε υπερήφανοι που η δική μας πατρίδα ξεχωρίζει απ' όλες τις άλλες, γιατί η παγκόσμια κοινότητα της αναγνωρίζει, όχι μόνο τη συμβολή της στη δημοκρατία και τον πολιτισμό αλλά και στην ανάδειξη της αξίας της ελευθερίας.

Η ίδρυση στην ηρωική πόλη του Μεσολογγίου της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας, αποτελεί εκπλήρωση οφειλόμενης τιμής, εκπλήρωση ιστορικού χρέους. «Στο αλωνάκι της λευτεριάς» κάτω από αντίξεις συνθήκες, οι ηρωικοί αγωνιστές έστειλαν το μήνυμα των αγώνων των Ελλήνων στην επανάσταση του 1821, διαδηλώνοντας τη θέλησή τους στο δικαίωμα να ζουν ελεύθεροι. Αυτοί οι άνθρωποι ξεχώρισαν για την παλικαριά και τον ηρωισμό τους, γιατί υπερασπίστηκαν εκείνον τον φράχτη, γιατί υπερασπίστηκαν το δικαίωμα στην ελευθερία.

Κλείνοντας θέλω να κάνω μια ιδιαίτερη αναφορά σε εκείνους τους ανθρώπους, εκείνων των ιστορικών στιγμών, που πραγμα-

τικά κληρονόμησαν στους κατοίκους της σημερινής πόλης του Μεσολογγίου το δικαίωμα να διεκδικούν την έδρα αυτού του ιδρύματος.

Γράφει ένας αγωνιστής: «Ο άγιος ενθουσιασμός μας έκανε», όπως είπα και πριν, «από ψαράδες και ζευγίτες, παλικάρια ανδρειώμένα του στρατού».

Ο ίακωβος Μάγιερ, την 11η Νοεμβρίου 1826 γράφει προς τον Πρόεδρο της Κυβέρνησης: «Πιστεύσατέ μας, Πρόεδρέ μου, ότι από σήμερον που σας γράφουμε, δεν έχουμε ποσώς τροφήν, αλλά η ολίγη αυτή που μας μένει, συνίσταται από λίγο σιτάρι βρασμένο το οποίο, για να βραστεί, πρέπει καθημερινώς να κρητινίζονται οι οικείες της πόλεως. Εππά μήνες χωρίς τροφή και η τροφή πάντοτε ελλιπής, που ο θάνατος καθ' ημέρα σύντροφος. Και πώς, Θεέ μου, ημπορεί τοιούτος τρόπος φερσίματος να λογίζεται αντάξιος διά μία φρουράν, είτε σε ζύμωσε το έδαφος του Μεσολογγίου με το αίμα της από το οποίο καπνίζουν ακόμα τα κανονοστάσιά του. Χίλιοι διακόσιοι στρατιώτες έγιναν θύματα της πατρίδος, καταβάντες εις τα μνημεία. Οι εκκλησίες εγεμίσθησαν και ο τόπος δεν έμεινε πλέον να θάππονται οι φονευμένοι. Πού οι λόγοι λοιπόν να μας αφήνουν να αποθηκούμεν και από την πείνα; Πρόεδρε, το Μεσολόγγι δεν έχει πλέον οχύρωμα, δεν έχει προμαχώνες, αλλά οχύρωμα και προμαχώνες είναι τα στήθη και οι καρδιές των δύστυχων Ελλήνων και των ολίγων ξένων, οίτινες, μόλων ότι ευχαρίστως αναμένουν τον θάνατον».

Το λέω αυτό, γιατί στο Μεσολόγγι δεν ήταν μόνο οι Μεσολογγίτες και οι Αιτωλοακαρνάνες.

Στο Μεσολόγγι έδωσαν τον αγώνα για την ελευθερία, από το Μεσολόγγι έστειλαν το μήνυμα της ελευθερίας των λαών όλοι οι Έλληνες και δίπλα σε αυτούς κάποιοι ξέχωριστοι άνθρωποι, που ήξεραν να αγωνίζονται και να πεθαίνουν για την ελευθερία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριε Υπουργέ, πριν δώσω το λόγο σε σας, μπορεί να μιλήσει ο κ. Κουβέλης για δύο λεπτά;

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΛΕΥΡΑΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Συμφωνώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ορίστε, κύριε Κουβέλη, έχετε το λόγο.

ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε και εσάς και τον κύριο Υπουργό.

Αν πάριμο το λόγο, κύριε Πρόεδρε, είναι για να εκφράσω την ικανοποίηση του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου για την αποδοχή αυτής της πρότασης. Έχω την τιμή να είμαι μεταξύ εκείνων που έχουν υπογράψει την πρόταση νόμου.

Επίσης γνωρίζω εδώ και πάρα πολύ καιρό τις προσπάθειες του Αιτωλοακαρνάνα, του κ. Γεράσιμου Καζάνα, διότι αυτή η υπόθεση ήταν δική του ιδέα και σύλληψη.

Σήμερα αισθάνομαι πάρα πολύ ευχαριστημένος, γιατί οι προσπάθειες, που κατεβλήθησαν, ευοδώνονται και έχουν το συγκέκριμον αποτέλεσμα.

Κύριε Πρόεδρε, η Ακαδημία της Ελευθερίας στην ιερά πόλη του Μεσολογγίου πρέπει να γίνει πραγματικότητα. Ταυτόχρονα, όμως, πρέπει να υπάρξει και το ενδιαφέρον του Υπουργείου Πολιτισμού αλλά και της Βουλής των Ελλήνων, προκειμένου να έχει εκείνα τα αποτελέσματα, τα οποία όλοι θέλουμε.

Κύριε Πρόεδρε, «ευδαιμόνιον το ελεύθερον». Αυτό, όμως, χρειάζεται με πάρα πολλούς τρόπους, με πολλές συγκεκριμένες διαδικασίες στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού να το υλοποιούμε και να το πραγματώνουμε. Θέλω να πιστεύω ότι το Υπουργείο Πολιτισμού, όλοι οι συνάδελφοι και οιλόκληρη η Βουλή θα βρεθούμε συμπαραστάτες στην αποτελεσματική λειτουργία της Ακαδημίας της Ελευθερίας που ιδρύεται στην ιερή πόλη του Μεσολογγίου.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΛΕΥΡΑΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Κύριοι συνάδελφοι, δεν νομίζω ότι υπάρχει ευτυχέστερη κοινοβουλευ-

τική στιγμή για ένα μέλος της Κυβέρνησης από το να είναι στη θέση να αποδεχθεί μία εξαιρετική πρόταση νόμου, η οποία τυγχάνει της αποδοχής ολοκλήρου του Σώματος. Δεν υπάρχει ευτυχέστερη στιγμή και για τον πρόσθετο λόγο ότι οι εξαίρετοι συνάδελφοι, οι οποίοι υπογράφουν αυτήν την πρόταση, έρχονται να μας βοηθήσουν και να εκφράσουν τη θέληση της πολιτείας να ανταποκριθεί σε ένα χρέος που έχει προς τη ιερή πόλη του Μεσολογγίου, αλλά ταυτόχρονα και προς την υπόθεση της ελευθερίας για την οποία η Ελλάδα και ο Ελληνισμός τόσο πολύ έχουν μοχθήσει.

Ταυτόχρονα θα ήθελα να επισημάνω ότι η θέση μου στο Βήμα καθίσταται εξαιρετικά ευχερής, καθ' όσον δεν θα είχα να προσθέσω παρά μόνο ελάχιστα πράγματα σε όσα ανέφεραν όλοι οι συνάδελφοι, που αγόρευσαν από το Βήματος. Ανέφεραν ήδη πολλά γι' αυτό το θέμα. Μόνη εξαίρεση βεβαίως μία τοποθέτηση η οποία δεν νομίζω ότι χρήζει σχολιασμού. Άλλωστε, ο συνάδελφος συνχνά-πυκνά με τις τοποθετήσεις του μας δίνει την ευκαιρία να τον εξαιρούμε από το σχολιασμό μας.

Θα ήθελα, όμως, να πω ότι η θέση ενός ομιλητού είναι επίσης δυσχερής, όταν πρόκειται να αναμετρηθεί ο λόγος του με την αλήθεια μίας τόσο γενναίας και πρωικής πράξης, που συνδέει και διατρέχει ολόκληρη τη διαδρομή του Ελληνισμού και της χώρας μας. Αναφέρομαι, βεβαίως, στον ιερό αγώνα των Μεσολογγίτων, ο οποίος σηματοδότησε τη γενναία πάλη των Ελλήνων για την εθνική ανεξαρτησία και την απελευθέρωση.

Θα ήθελα να προσθέσω και εγώ τις ευχαριστίες όλων μας, και της Κυβερνήσεως και του Υπουργού Πολιτισμού, προς τον κ. Γεράσιμο Καζάνα, ο οποίος με τους δημοκρατικούς αγώνες του και ειδικότερα τους αγώνες του για αυτό το θέμα βοήθησε, ώστε να πάρει σάρκα και οστά από το νομικό πρόσωπο, η Διεθνής Ακαδημία της Ελευθερίας, η οποία μπορεί να συνεισφέρει ουσιαστικά αποτελέσματα στη μελέτη και στην έρευνα της ελευθερίας, όχι μόνο στην ιστορική της διάσταση αλλά και στη σύγχρονη μορφή της.

Θα ήθελα επίσης, κύριε Πρόεδρε, να τονίσω προς το Σώμα αυτό το οποίο με εξουσιοδότησε ο Υπουργός Πολιτισμού ο κ. Βενιζέλος να εκφράσω προς όλους τους συναδέλφους οι οποίοι μιλησαν, ότι το Υπουργείο Πολιτισμού όχι απλώς συμμερίζεται και στηρίζει αυτήν την προσπάθεια, αλλά θα την βοηθήσει με όλες του τις δυνάμεις προκειμένου να περάσει το κρίσιμο πρώτο στάδιο το οποίο είναι απαραίτητο για την οργάνωση και συγκρότηση αυτού του κέντρου, προκειμένου να αποκτήσει σάρκα και οστά και προκειμένου να εξοπλιστεί με τα κατάλληλα μέσα, για να προωθήσει τους σκοπούς τους οποίους αναλαμβάνει. Πιστεύω ότι η ομόθυμη συμπαράσταση όλων των συναδέλφων από όλες τις πτέρυγες της Βουλής και ιδιαίτερα των συναδέλφων που εκλέγονται στην Αιτωλοακαρνανία, θα μας επιτρέψει να παρακολουθούμε από κοντά την πρόοδο στη λειτουργία αυτού του νέου νομικού προσώπου, της Διεθνούς Ακαδημίας, να επισημαίνουμε τα προβλήματα και να δίνουμε τις κατάλληλες λύσεις στον ταχύτερο δυνατό χρόνο. Πιστεύουμε ότι αυτό οίνα κάτι που θα βοηθήσει, ώστε άμεσα και αποτελεσματικά τη Διεθνής Ακαδημία να πάρει σάρκα και οστά.

Θέλω επίσης εδώ να προσθέσω την καθοριστική συμβολή την οποία πρέπει να αναγνωρίσουμε στο Δήμο του Μεσολογγίου, ο οποίος θα συνεισφέρει αποφασιστικά, τόσο με το ακίνητο το οποίο θα διαθέσει για τη στέγαση της Διεθνούς Ακαδημίας όσο και με τη συμπαράστασή του στη λειτουργία αυτής της Διεθνούς Ακαδημίας, έτσι ώστε να έχουμε τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

Κύριε Πρόεδρε, δεν νομίζω ότι χρειάζεται να επεκταθώ στους λόγους οι οποίοι είναι πασιφανείς, αλλά και αναλύθηκαν εξαιρετικά από όλους τους συναδέλφους και οι οποίοι επιβάλλουν και οδηγούν στη δημιουργία της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας.

Θα ήθελα να τονίσω ότι για την Ελλάδα και τον Ελληνισμό αυτό το νομικό πρόσωπο μπορεί να παίξει έναν καθοριστικό ρόλο στην προβολή και παρουσίαση των αγώνων που έχουν κάνει οι Έλληνες για την ελευθερία στο σύγχρονο κόσμο. Ιδιαίτερα στη σημερινή εποχή που από πολλές μεριές προβάλλεται το αίτημα για μια διεθνή συνεργασία για τη καταπολέμηση της

τρομοκρατίας, για την αντιμετώπιση φαινομένων που σχετίζονται με πολλές σύγχρονες πτυχές ανελευθερίας των πολιτών, η Ελλάδα μπορεί να θυμίσει σε όλον τον κόσμο την ιστορία του αγώνα για την ελευθερία. Μια ιστορία που έχει φωτεινά σημεία και φωτεινές αναφορές, όχι μόνο στο Μεσολόγγι αλλά και σε πολλές άλλες περιοχές.

Ταυτόχρονα, όμως, η Διεθνής Ακαδημία Ελευθερίας που ιδρύεται με αυτό το νόμο θα βοηθήσει ουσιαστικά και θα συμβάλει καθοριστικά στη μελέτη σύγχρονων θεμάτων που αφορούν όχι πια μόνο την ιστορία, αλλά ιδιαίτερα τη φιλοσοφία και την κοινωνική και πολιτική επιστήμη. Και αυτό γιατί είναι γνωστό ότι στο σύγχρονο κόσμο η ελευθερία δεν καθορίζεται μόνο από τους εθνικούς όρους ή την εθνική διάσταση που είχε ο αγώνας για αυτήν σε παλαιότερες δεκαετίες, αλλά καθορίζεται και από όρους κοινωνικούς, πολιτικούς και οικονομικούς.

Είναι γνωστό ότι από μια σημαντική πλευρά της πολιτικής φιλοσοφίας έχει αναδειχτεί με ιδιαίτερη έμφαση ότι η ελευθερία δεν είναι μόνο ένας εθνικός προσδιορισμός. Είναι ταυτόχρονα και ένας κοινωνικός και οικονομικός προσδιορισμός και ότι υπάρχει για τον πολίτη και τον άνθρωπο ουσιαστική ανελευθερία, όταν οι οικονομικοί και κοινωνικοί όροι της ύπαρξής του δεν του προσφέρουν τη δυνατότητα να έχει πρόσβαση στην εργασία, στον πολιτισμό και στην ποιότητα ζωής.

Αυτή η μορφή της ανελευθερίας είναι μια μορφή βαθύτατου προβληματισμού για όλους μας. Είναι ένα σύγχρονο θέμα που πρέπει να μας απασχολήσει, όπως υπάρχουν και άλλες σύγχρονες διαστάσεις αυτού του ζητήματος που έχουν να κάνουν με πλευρές του σύγχρονου κράτους δικαίου. Και αυτό γιατί γνωρίζουμε πολύ καλά ότι η αστική και βιομηχανική επανάσταση έχει ολοκληρώσει βεβαίως εδώ και καιρό ένα μεγάλο και ιστορικό κύκλο κατοχυρώνοντας και διευρύνοντας τα πεδία του κράτους δικαίου προς όφελος του πολίτη, ταυτόχρονα όμως μια νέα σειρά προβληματισμών στην κοινωνιολογία, αλλά και στη φιλοσοφία έχει αναπτυχθεί σε σχέση με σύγχρονες πτυχές υπεράσπισης των δικαιωμάτων του πολίτη, με σύγχρονα δικαιώματα και τη σύγχρονη μάχη για την υπεράσπιση αυτών των δικαιωμάτων.

Όλα αυτά πιστεύω ότι μπορούν κάλλιστα να υποστηριχτούν ως αντικείμενα ερεύνης και μελέτης από τη Διεθνή Ακαδημία Ελευθερίας που ιδρύεται στην πόλη του Μεσολογγίου.

Πιστεύω επίσης ότι το πνευματικό αυτό κέντρο θα συνεισφέρει στην ενδυνάμωση του προβληματισμού, αυτού του πολύ σημαντικού και ζωογόνου προβληματισμού και ταυτόχρονα θα βοηθήσει μέσα από τη χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών ώστε οι εργασίες αυτού του κέντρου και ο προβληματισμός που θα αναπτύσσεται μέσα απ' αυτές τις εργασίες να διαδίδεται σε κάθε άκρη της Ελλάδας αλλά και σε κάθε μέρος του κόσμου.

Νομίζω ότι η Ελλάδα διαθέτει σήμερα όχι μόνο εντός της χώρας, αλλά και εκτός αυτής πολλά μεγάλα φωτεινά μυαλά που διαπρέπουν σε πάρα πολλούς τομείς της επιστήμης, της φιλοσοφίας. Και αυτά τα φωτεινά πνεύματα θα συνεισφέρουν τη δουλειά και το έργο τους στην πρώθηση του έργου της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας. Η συστράτευση των Αιτωλοακαρνάνων με την ομοψυχία και την ομοθυμία που τους διακρίνειν είναι η καλύτερη εγγύηση ότι η ειρά πόλις του Μεσολογγίου θα έχει τη Διεθνή Ακαδημία της Ελευθερίας ως ένα φωτεινό φάρο της ιστορικής της παράδοσης αλλά και της πνευματικής της προσπτικής.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Σγουρίδης έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ την ιδέα της ιδρυσης της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας πάρα πολύ σωστή.

Από τη σύλληψη της ιδέας αυτής μέχρι που να τεθεί σε εφαρμογή πέρασε πολύς χρόνος, πέρασε πολλά στάδια και όπως είπαν και οι προλαλήσαντες ομιλητές, από σαράντα κύματα.

Η άποψή μου είναι ότι η υλοποίηση αυτής της ιδέας είναι ένα μεγάλο βήμα και θα εξηγήσω γιατί. Η έννοια της ελευθερίας και της δημοκρατίας δεν είναι αυτονόητη, ούτε προσεγγίζεται η

έννοια αυτή από όλους μονοσήμαντα. Απόδειξη, ακόμα και σε ένα μεγάλο ζήτημα όπως σε αυτό που όλοι μας συμφωνούμε, οι τοπιθετήσεις μας είχαν ξεχωριστή αφετηρία παρ' όλο που συγκλίνανε στο ίδιο ζήτημα.

Αγαπητοί συνάδελφοι, ζούμε σε μια περίοδο στο λυκαυγές του 21ου αιώνα, όπου οι έννοιες της ελευθερίας και της δημοκρατίας περνούν και φιλτράρονται από παραμορφωτικούς φακούς συμφερόντων.

Υπάρχει στη Δύση, με την ευρεία της έννοια, μια αίσθηση υπεροχής, ένας πολιτιστικός, πολιτισμικός υπεριαλισμός, μια εγώιστική θέση της ανώτερης Δύσης απέναντι στην υποδεέστερη Ανατολή, όπι οι αξίες της ζωής όπως αυτές καθορίζονται και οριοθετούνται από τη Δύση είναι αδιαφοριστήτητες.

Επιχειρείται λοιπόν μια αλαζονική επιβολή του δυτικού τρόπου σκέψης και του δυτικού τρόπου αξιών, πολιτιστικά και πολιτικά. Προσπαθούν να επιβάλουν τα πολιτιστικά πρότυπα οι Δυτικοί στην Ανατολή η οποία έχει μια πλούσια πολιτισμική παράδοση, ένα πλούσιο πολιτιστικό υπόβαθρο και επίσης –και αυτό είναι το χειρότερο– επιχειρείται η επιβολή δυτικού τύπου δημοκρατιών. Αυτή η στρεβλή, αν θέλετε, αφομοίωση από λαούς και έθνη που έχουν διαφορετικό πολιτιστικό υπόβαθρο, μιας τέτοιου δυτικού τύπου δημοκρατίας, οδηγεί σε δικτατορίες, οδηγεί σε έξαφη θρησκευτικών φανατισμών, αν θέλετε, γιατί όχι και εθνικιστικών φανατισμών, ειδικά δε τελευταία στην έξαψη του αραβικού εθνικισμού.

Η αντίληψη μιας παγκοσμιοποίησης που θα οδηγήσει σε ομοιομορφία και όχι μιας παγκοσμιοποίησης πολυπολιτισμικής οδηγεί σε σκέψεις που δεν βοηθούν στο να έχουμε έναν κόσμο που η ανάπτυξη και η πρόοδος του θα βασίζεται σε όλους τους πολιτισμούς αλλά και σε όλους τους ανθρώπους που ζουν σ' αυτό το πλανητικό χωρίο.

Μάλιστα, εδώ θα ήθελα να διευκρινίσω, κύριοι συνάδελφοι, ότι η ομοιομορφία, η συμμετρία δεν σημαίνει πάντα πρόοδο και ζωή. Αντιθέτως ό,τι είναι ασύμμετρο και ανομοιόμορφο περιέχει μέσα του το στοιχείο της ζωής. Πάρτε παράδειγμα τη φύση. Σε όλες τις οργανικές ουσίες η μοριακή δομή είναι απολύτως συμμετρική. Δεν ζει όμως τίποτα. Πάρτε τις ανόργανες ουσίες. Εκεί θα δείτε ότι η ανομοιομορφία και η ασύμμετρία που υπάρχει στη μοριακή τους δομή περικλείει μέσα τη ζωή.

Αυτή, λοιπόν, η ισοπεδωτική παγκοσμιοποίηση οδήγησε και οδηγεί σε πληγές οι οποίες υπάρχουν στον κόσμο όπως αυτή την οποία ζούμε σε τελευταία με έναν πόλεμο που μυρίζει πετρέλαιο και όλοι προσπαθούν να τον εξωραΐσουν για λόγους καθαρά άλλων συμφερόντων. Ακόμη έχουμε αυτά που συμβαίνουν στη Μέση Ανατολή με το παλαιστινιακό και όλα αυτά δημιουργούν μία αντίδραση η οποία εκφράζεται με τη διεθνή τρομοκρατία, μια διεθνή τρομοκρατία που δεν απειλεί μόνο την κοινωνία. Όλοι αντιδρούμε σε μια τέτοια διεθνή τρομοκρατία για τον εξής και μόνο λόγο, ότι ο πυρήνας της σκέψης τους είναι ότι όλα τα θύματα της διεθνούς τρομοκρατίας δεν είναι αθώα, διότι αποτελούν μέρος μιας ένοχης κοινωνίας. Όμως, ουσιαστικά η τρομοκρατία αυτή απειλεί τον ίδιο τον πυρήνα του απόμου, γιατί η τρομοκράτηση θέλει να μας κάνει κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσή του. Και χρειάζεται συσσώρευση πνευματικών και ουσιαστικών δυνάμεων για να απαντήσουν πάνω σ' αυτό το οποίο επιδιώκουν να επιβάλουν στο κάθε άτομο οι τρομοκράτες.

Απέναντι σε όλα αυτά εκείνο το οποίο θα πρέπει να αντιταχθεί, εκείνο το οποίο μπορεί να ανατρέψει αυτές τις λογικές είναι μια παγκόσμια κίνηση κατανόησης, ανεκτικότητας, συμβίωσης, συγχώρεσης. Διότι η λέξη «συγχωρώ» προέρχεται από δύο κομμάτια, το «συν» και το «χωρώ». Δηλαδή, για να συγχωρέσουμε όλοι μας έναν κόσμο, πρέπει να έχουμε και το στοιχείο της ανεκτικότητας. Ο ελληνικός πολιτισμός κατά βάση είναι ο πολιτισμός των πολιτισμών, γιατί περιέχει αυτό το στοιχείο της ανεκτικότητας, της κατανόησης, της συμβίωσης πολλών πολιτισμικών στοιχείων.

Ο ελληνικός πολιτισμός έχει τρία χαρακτηριστικά στοιχεία: Πολιτικά ορίζεται από τη δημοκρατία, ιδεολογικά από την ελευθερία. Η λέξη «ελευθερία» οφείλω να πω, αγαπητοί συνάδελφοι, αν οι πληροφορίες τις οποίες έχω είναι σωστές, προέρχε-

ται από τη λέξη «έρχομαι» και συγκεκριμένα από τον τύπο «ελήγουμα». Για μας τους Έλληνες η ελευθερία δεν είναι κάτιο το οποίο είναι επίκτητο. Μπορεί να το κερδίσαμε με αγώνες στην πορεία, αλλά στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό ήταν μια ιδέα, η οποία ήταν αυθύπαρκη μέσα στον πολιτισμό. Γ' αυτόν ακριβώς το λόγο ο ελληνικός πολιτισμός που καθορίζεται ως η δύση της ανατολής ή η ανατολή της δύσης, επειδή είναι η γέφυρα, και θεωρείται ότι είναι πολιτισμός των πολιτισμών, περιέχει τρία στοιχεία. Προσδιορίζεται πολιτικά από τη δημοκρατία, ιδεολογικά από την ελευθερία και φιλοσοφικά από τον ορθό λόγο. Τι διακρίνει το δυτικό από τον ανατολικό πολιτισμό; Ο θρησκευτικός προσδιορισμός. Ο χριστιανισμός για τη δύση, οι άλλες θρησκείες για την ανατολή.

Με όλα όσα προανέφερα, γίνεται αυταπόδεικτο ότι είναι αδήριτη ανάγκη η ίδρυση αυτής της Διεθνούς Ακαδημίας της Ελευθερίας και πολύ σωστά γίνεται στη μαρτυρική και ιερά πόλη του Μεσολογγίου, στην πόλη του ολοκαυτώματος, της πρωικής εξόδου, στην πόλη των ελεύθερων πολιορκημένων. Το ότι αποκτά το χαρακτήρα της διεθνούς ακαδημίας είναι επίσης σωστό, γιατί χρειάζεται οι νεοφιλόσοφοι, οι στοχαστές, οι κοινωνιολόγοι από όλον τον κόσμο να διερευνήσουν, να ζυμώσουν, να προβληματιστούν και να απαντήσουν στο τι σημαίνει ελευθερία και τι σημαίνει δημοκρατία.

Με όλα αυτά, ψηφίζω μετ' επιτάσεως την πρόταση αυτή.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Μανώλης Κεφαλογιάννης.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα είμαι σύντομος. Άλλωστε ειπώθηκαν πολλά και σημαντικά και από τους εισηγητές και από αυτούς που είχαν την πρωτοβουλία της πρότασης αυτής.

Η Νέα Δημοκρατία από την πρώτη στιγμή αγκάλιασε την πρόταση για την ίδρυση Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας. Ήμουν εξ αυτών οι οποίοι είχαν την τιμή να υπογράψουν την πρόταση αυτή από τα τέλη της δεκαετίας του 1990.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η πόλη του Μεσολογγίου, η πόλη των «ελεύθερων πολιορκημένων» δικαιούται να φιλοξενήσει αυτό το παγκόσμιο πνευματικό ίδρυμα. Όπως αναγράφεται και στην εισηγητή έκθεση, «η ιστορία δεν είναι απλή ανάμνηση του παρελθόντος... αλλά κυρίως προσέκταση του νοήματός της στο παρόν και στο μέλλον». Η αποστροφή αυτή είναι η πεμπτούσα της εισηγητήκής έκθεσης, πέρα από τις συγκεκριμένες ιστορικές αναφορές, λόγους και απόψεις κορυφαίων προσωπικοτήτων της ελληνικής και παγκόσμιας ιστορίας για τη θυσία του Μεσολογγίου.

Κύριε Υπουργέ, σας δώσαμε λευκή επιταγή, εν λευκώ εξουσιοδότηση, με ένα και μόνο άρθρο, το Υπουργείο σας να βγάλει όλα τα προεδρικά διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που χρειάζονται για την ίδρυση, τη λειτουργία, τους πόρους, τον εσωτερικό κανονισμό.

Οφείλετε να μην ολιγωρήσετε ούτε μια στιγμή. Να εκδώσετε αυτά τα προεδρικά διατάγματα και επιτέλους να αρχίσει να λειτουργεί αυτό το ίδρυμα. Η αποδοχή της πρότασης αποτελεί το θεμέλιο λίθο της υλοποίησης μιας πραγματικά πρωτοποριακής πρότασης. Επίσης μας βρίσκει σύμφωνους η δέσμευση του Υπουργού Πολιτισμού –και θα ήθελα να δεσμευτείτε και σεις τώρα για να καταγραφεί και στα Πρακτικά– ότι αυτό το ίδρυμα θα έχει το φορολογικό καθεστώς που ισχύει για το Μουσείο Μπενάκη, για το Ίδρυμα Ερευνών Προϊστορικής και Κλασικής Τέχνης. Αυτό είναι καλό να καταγραφεί και στα Πρακτικά και πολύ περισσότερο είναι ακόμα καλύτερο να υλοποιηθεί. Η Νέα Δημοκρατία θέλει να συγχαρεί αυτούς που είχαν την πρωτοβουλία, τον κ. Γεράσιμο Καζάνα, το Δήμο του Μεσολογγίου, όλους τους συναδέλφους Βουλευτές που με τη δική τους επιμονή βοήθησαν επιτέλους να πάρει σάρκα και οστά αυτή η πρόταση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ακούγοντας τον Πρόεδρο της Βουλής και τον πρώην Αντιπρόεδρο κ. Κρητικό να αναφέρονται στην ιστορία του θέματος, κανείς εύκολα μπορεί να καταλήξει σ' αυτό το συμπέρασμα, ότι το δημοκρατικό μας πολίτευμα

πολλές φορές ολιγωρεί παραδειγματικά, όπως η υιοθέτηση αυτής της πρότασης. Έριξα μια ματιά γύρω μου. Αν πράγματι αυτή η πρόταση ξεκίνησε το 1964, όπως είπε ο Πρόεδρος της Βουλής και ο κ. Κρητικός, ο παριστάμενος Υπουργός ήταν αγέννητος, ο εισηγητής μας ήταν αγέννητος. Ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Αγγελόπουλος ο οποίος εισηγήθηκε αυτή τη πρόταση στην επιτροπή ήταν με κοντά παντελόνια. Είναι μια πρωτοφανής ολιγωρία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος αγέννητος περίπου!

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛΑ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος στα πρώτα χρόνια της ζωής του.

Αυτό λοιπόν πρέπει να αποτελέσει ένα πρώτης τάξεως μάθημα για το κοινοβουλευτικό μας σύστημα.

Κύριε Πρόεδρε, από το 1974 έχουν ψηφιστεί στο ελληνικό Κοινοβούλιο τρεις χιλιάδες και πλέον νόμοι και από αυτούς, μετριούνται στα δάκτυλα των χεριών μας οι νόμοι που έχουν προταθεί από Βουλευτές και έχουν υιοθετηθεί από τις εκάστοτε κυβερνήσεις.

Αναφέρθηκε ο κ. Παναγιώτης Κρητικός για το νόμο του 1976 για να γίνει ίδρυμα η Παναγιά της Τήνου. Θα σας πω και άλλη πρόταση νόμου, άρθρο μόνο που υιοθετήθηκε από τη Βουλή, δηλαδή να γίνει η Θεσσαλονίκη οικονομική πρωτεύουσα της Ελλάδος. Δεν μπορεί το νομοθετικό Σώμα, οι Βουλευτές που κατεξοχήν πρέπει να έχουν τη νομοθετική πρωτοβουλία, να πανηγυρίζουν, όπως σήμερα γίνεται, στο Κοινοβούλιο, όταν υιοθετούμε τέτοιες πρότασεις. Πρέπει, κύριε Πρόεδρε, η Βουλή, το Κοινοβούλιο, όλοι μας, σπώντας αν θέλετε και διασπώντας και κομισιακές γραμμές να αναλάβουμε πρωτοβουλίες για τη δημοκρατία, την εμβάθυνση και τη διεύρυνση των δημοκρατικών μας θεσμών.

Κύριε Πρόεδρε, εμείς είμαστε ευτυχείς που αυτή η πρόταση, έστω και μετά από τόσες περιπτέτεις, έχει αίσιο τέλος και ελπίζουμε η υλοποίηση να είναι άμεση.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το λόγο έχει ο κ. Παπαθεμελής για ένα λεπτό.

ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ - ΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, να ξεκινήσω από τους «αγέννητους» του κ. Κεφαλογιάννη που μας θυμίζουν το σήχο του Παλαμά: «Κριτές θα μας δικάσουν οι αγέννητοι και οι νεκροί». Και αυτό είναι μία συγκλονιστική διαπίστωση.

Πράγματα είναι μία από τις ωραιότερες στιγμές του ελληνικού Κοινοβουλίου η στιγμή που μπορεί να αποφασίζει αυτό ομόφωνα με την ψήφο όλων των πτερούγων και όλων των συναδέλφων τη σύσταση αυτής της Διεθνούς Ακαδημίας της Ελευθερίας στην ιερά πόλη του Μεσολογγίου. Στην πόλη για την οποία ο Σολωμός έγραψε έναν από τους παγκοσμίως ωραιότερους στίχους της όλης ποίησης της ανθρωπότητας, τον στίχο: «Λαλεί πουλί, παίρνει σπυρί κι η μάνα το ζηλεύει».

Είναι, κύριε Πρόεδρε, μία απιστευτή στιγμή που από τον Κρητικό πολιτισμό ανήγαγε στο υπέρτατο αγαθό, δηλαδή ο ελληνικός πολιτισμός όπως επιβεβαιώνεται από τον όρκο των Ελλήνων την παραμονή της μάχης των Πλαταιών την άνοιξη του 479 π.Χ.. Ο όρκος περιελάμβανε τη φράση: «Ου ποιήσομε περί πλείσμος το ζην της ελευθερίας».

Δεν υπάρχει στην παγκόσμια ιστορία πολιτισμός, ο οποίος να ανήγαγε την ελευθερία σε αγαθό υπέρτερο της ζωής. Αυτό είναι καταπληκτικό. Και αυτό σημαίνει απόλυτη πίστη στην ελευθερία και στα ιδανικά του ανθρώπου.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Ιωάννης Βαϊνάς έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΪΝΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε σήμερα την πρόταση νόμου για την ίδρυση Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας με έδρα την ιερή πόλη του Μεσολογγίου.

Η πρόταση της ίδρυσης αυτού του νομικού προσώπου ξεκίνησε από αξιόλογους συμπατριώτες μας Αιτωλοακαρνάνες, πρωτοστατούντος του κ. Γεράσιμου Καζάνα, τον οποίον κι εγώ

με τη σειρά μου ευχαριστώ πολύ και προχωρά σήμερα με την πρόταση νόμου διακοσίων δέκα συναδέλφων Βουλευτών, αριθμού ιδιαίτερα σημαντικού και τιμητικού. Αντιλαμβάνεστε ότι μια τέτοια απόφαση έχει ιδιαίτερη σημειολογική σημασία και η ψηφιστή της θα αποτελέσει ιστορική πράξη της Βουλής των Ελλήνων.

Στην εισηγητική έκθεση παρουσιάζεται επιτυχημένα όλη η φιλοσοφία αυτής της πρότασης. «Το πρόβλημα της ελευθερίας προσδιορίζει την ιστορία της ανθρώπινης σκέψης, τον ιδιωτικό και δημόσιο βίο των πολιτών» αναφέρεται, και σωστά, στην εισηγητική έκθεση. Και στη συνέχεια «η ίδρυση στην Ελλάδα του μεγαλύτερου πνευματικού ιδρύματος της ελευθερίας στον κόσμο αποτελεί την ασφαλέστερη προβολή της και τη δικαιωση πολλών αγώνων υπέρ της ελευθερίας που έλαβαν χώρα σ' αυτόν εδώ τον τόπο».

Η έννοια της ελευθερίας συνδέεται από αρχαιοτάτων χρόνων με τον τόπο μας και είναι γνωστές οι αναφορές των πηγών σε πρόσωπα και γεγονότα που συνέβαλαν στην προάσπιση της κάθε μορφής ελευθερίας, της εθνικής ανεξαρτησίας, των ατομικών, των κοινωνικών και πολιτικών ελευθεριών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλη την ιστορία του ελληνικού έθνους. Μπορεί στην παγκόσμια ιστορία να καταγράφονται σημαντικοί αγώνες για την ελευθερία, αλλά σ' αυτόν τον τόπο δικαιούμαστε να είμαστε υπερήφανοι για τη συμβολή της πατρίδας μας, πράγμα το οποίο αναγνωρίζει και η παγκόσμια κοινότητα.

Η παρακαταθήκη της ελευθερίας και οι σύστοιχες έννοιες της επανέρχονται καθημερινά στην επικαιρότητα και σε όλο το φάσμα του πλανήτη μας ως θέματα πολιτικά και ιδεολογικά. Γ' αυτό και το αντικείμενο έρευνας της Ακαδημίας είναι προφανώς ευρύτατο και θα μπορεί σε μεγάλο φάσμα - χώρου και χρόνου να επιλέξει τη θέματά της, τις πρωτοβουλίες της και να επεκτείνει την έρευνά της.

Έτσι, με την ίδρυση της Ακαδημίας, η οποία μπορεί να εξελιχθεί σε ένα από τα μεγαλύτερα ιδρύματα παγκοσμίως, η Ελλάδα απαντά στην παγκοσμιοποίηση με έναν ιδιαίτερο τρόπο, συμμετέχει στο διάλογο των διεθνών σχέσεων, δημιουργεί πολιτισμό, συμβάλλει στην επικοινωνία των λαών και ερευνά τα νέα προβλήματα ατομικών ελευθεριών και κοινωνικών δικαιωμάτων, πολιτικών θεσμών και ιδεολογιών.

Γιατί, όμως, το Μεσολόγγι; Γιατί το Μεσολόγγι, «κλειδί της Ρούμελης και του Μωριά κολώνα», έδωσε το τελειότερο, ίσως, στον κόσμο δείγμα του αγώνα και της θυσίας για την ελευθερία. Όπως γράφει ο Σπυρίδων Τρικούπης «όλοι ομογνώμονες συμφώνησαν να αντισταθούν στον εχθρό. Ερωτηθείς ο λαός συνεπεψήμησε και αυτός όλος, προθυμηθύς να συγκαρτερήσει μέχρι τέλους». Γιατί ύστερα από πολιορκία ενός έτους από τους Τούρκους του Κιουταχή και τους Αιγυπτίους του Ιμπραΐμ -πρόκειται για τη δεύτερη πολιορκία- οι Ελεύθεροι Πολιορκημένοι, υποκύπτοντας στην τρομερή πείνα που τους μάστιζε, δεν παραδόθηκαν αλλά αποφάσισαν με ηρωική έροδο να εγκαταλείψουν την πόλη, «δρόμο να σχίζουν τα σπαθά και ελεύθερα να μείνουν», τη νύχτα της 10ης Απριλίου του 1826.

Ανυπέρβλητα σε ηρωισμό είναι και τα εντός της πόλεων γενόμενα μετά την Έξοδο, όπως οι θρυλικές ανατινάξεις του Χρήστου Καφάλη και του Επισκόπου Ιωσήφ. Οι πολιορκημένοι εκατονταπλασίασαν την ψυχή τους. Ο ένας δεν ήταν πια ένας. Με μια θρυλική έξαρση ανέβηκαν πάνω από το φόβο και πάνω από τον εαυτό τους και τις ανάγκες τους. Γνώριζαν το τέλος τους, αλλά συνέβη το παράδοξο να μην πιστεύουν ότι υπάρχει τέλος.

Γιατί το Μεσολόγγι υπήρξε η τελευταία μεγάλη αχειροποίητη ακρόπολη του Ελληνισμού και το μεγαλείο της θυσίας ξεπέρασε όλα τα ανθρώπινα μέτρα, πράγμα που συγκλόνισε τους λαούς της Ευρώπης και προκάλεσε κύμα φιλελληνισμού. Αυτό που αποφαίνεται η ιστορία, διατυπώνεται από τον Αύγουστο Φαμπρ: «Δεν λέω καμιά υπερβολή. Η άμυνα του Μεσολογγίου αποτελεί ένα από τα πιο ωραία πρότυπα, ίσως το πιο ωραίο απ' όλα, που ο πατριωτισμός και το θάρρος προσέφεραν ποτέ στην ανθρωπότητα, γιατί οι Έλληνες με παραδείγματα ηρωισμού και αφοσίωσης κατάφεραν να ξυπνήσουν μέσα σε όλες τις καρδιές μια φωνή θεία που μας φωνάζει: το θάρρος είναι η πρώτη ανά-

γκη κάθε ύπαρξης που έχει μια ζωή να υπερασπίσει, το θάρρος είναι η πρώτη αρετή κάθε ανθρώπου που έχει μία πατρίδα».

Το Μεσολόγγι αναγνωρίστηκε ως διεθνές σύμβολο ελευθερίας, γεγονός που επιβεβαίωσε η ελληνική πολιτεία δίνοντάς του τον τιμητικό τίτλο «Ιερή Πόλη». Ο απόηχος της ένδοξης εποχής επιζεί σήμερα σε πολλά σημεία του Μεσολογγίου με κορυφαίο τον Κήπο των Ηρώων, τον ιερότερο χώρο της Ιερής Πόλης, δίπλα στις ντάπιες του «φράγτη», στρατόπεδο των υπερασπιστών του και μαζί τόπος ταφής για ανώνυμους και επώνυμους αγωνιστές Έλληνες και φιλέλληνες, εκεί όπου κάθε χρόνο προσερχόμαστε προσκυνητές. Η έννοια της ελευθερίας ταυτίστηκε με την Ιερή Πόλη του Μεσολογγίου, γι' αυτό και το «Αλωνάκι», αυτή η πόλη, δικαιούται να φιλοξενήσει αυτό το παγκόσμιο πνευματικό Ίδρυμα.

Κύριοι συνάδελφοι, οι προγονοί μας υπήρξαν αυτό που γνωρίζουμε όλοι. Για εμάς σημασία έχει, αυτό που είμαστε αυτήν τη στιγμή και πώς απαντάμε στο κάλεσμα των καιρών. Δεν θα μας εξαγιάσει η καταγωγή μας εάν δεν μας εξαγιάσουν τα έργα μας. Γ' αυτόν το λόγο σήμερα ολόθερμα και ομόφωνα φημίζουμε την πρόταση νόμου για την ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας της Ελευθερίας με έδρα την ιερή πόλη του Μεσολογγίου.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Μαγκούφης έχει το λόγο.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΤΖΕΚΗΣ: Δεν είναι και από την Αιτωλοακαρνανία.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΚΟΥΦΗΣ: Μπορεί να μην είμαι από την Αιτωλοακαρνανία, αλλά είμαι Έλλην και διεθνής πολίτης! Η ελευθερία είναι παγκόσμιο αγαθό, συνώνυμο της ίδιας της ζωής.

Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, κατ' αρχάς επιτρέψτε μου να χαιρετίσω την ιδέα, την πρωτοβουλία και τον αγώνα του Γεράσιμου Καζάνα που συμμετέχει και παρακολουθεί αυτήν τη συζήτηση για την ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας της Ελευθερίας και δη στο Μεσολόγγι και να τον ευχαριστήσω θερμά γι' αυτήν τη χρήση και για το έθνος αλλά και για την παγκόσμια κοινότητα πρότασή του.

Προσωπικά αισθάνομαι βαθύτατη συγκίνηση και ένα ρίγος με διατρέχει, γιατί ως μέλος της Εθνικής Αντιπροσωπείας επιτελώ το χρέος μου απέναντι στο υπέρτατο αγαθό, στην υπέρτατη ιδέα, στην υπέρτατη αξία, δηλαδή απέναντι στο αγαθό της ελευθερίας συνυπογράφοντας αυτήν την πρόταση νόμου μαζί με τους άλλους συναδέλφους μου και συμμετέχοντας σε αυτήν τη συζήτηση.

Η ελευθερία είναι το ύψιστο αγαθό της ζωής, ταυτίζεται με την ίδια τη ζωή και γίνονται οι έννοιες ταυτόσημες. Τη σχέση ελευθερίας και ζωής προσδιόρισαν οι ρήσεις μεγάλων φιλοσόφων και ηρώων όπως του προγόνου μας Αλκιδάμα το 360 π.Χ. που είπε «ελεύθερους αφήκεν πάντες ο Θεός, ουδένα δούλο η φύσις πεποίηκε». Και έτσι συνέδεσε την ελευθερία με τη φύση και την ίδια τη ζωή. Και ο Ρήγας Φεραίος στον επαναστατικό του «Θούριο» με το «καλύτερα μιας ώρας ελεύθερη ζωή, παρά σαράντα χρόνια σκλαβία και φυλακή».

Η ελευθερία, κύριοι συνάδελφοι, είναι συνώνυμη έννοια των πολιτισμών, γιατί απανταχού στον κόσμο οι πολιτισμοί ευδοκίμησαν εν ελευθερίᾳ. Η ελευθερία είναι ταυτόσημη έννοια με τον ελληνικό πολιτισμό και τη δημοκρατία, είναι ταυτόσημη με τους Έλληνες. Εάν η Ελλάς αποτελεί το φάρο στο φάσμα των πολιτισμών των εθνών, είναι γιατί η Ελλάς δίδαξε στον κόσμο τη θυσία χάριν της ελευθερίας και κατέστησε την ίδια την ελευθερία υπέρτατη της ίδιας της ζωής. Η θυσία των Ελλήνων χάριν της ελευθερίας είναι εκείνη που έκανε τον Τσώρτσιλ να αναφωνήσει και να πει «μέχρι τώρα λέγαμε πως οι Έλληνες πολεμούν σαν ήρωες, στο εξής θα λέμε οι ήρωες πολεμούν σαν Έλληνες».

Η ελευθερία αποτελεί την ουσία της ίδιας της ζωής και αποτελεί το βάθρο των πολιτισμών και της δημοκρατίας. Χρέος της ανθρωπότητας σήμερα και κάθε μέρα στο μέλλον αποτελεί ο προσδιορισμός της ελευθερίας σε όλες τις εκφάνσεις των ανθρωπίνων δράσεων μέσα στη σύγχρονη ζωή, ανεξάρτητα από γεωγραφικά πλάτη και μήκη πάνω στον πλανήτη. Χρέος της ανθρωπότητας η προάσπιση της ελευθερίας και των

ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Και, βέβαια, η καλύτερη μεθοδολογία για τη στήριξη της ιδέας, της αξίας και του αγαθού της ελευθερίας, είναι η διασύνδεση αυτής με την παιδεία και την επιστήμη.

Στα πλαίσια αυτά η ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας, αποτελεί ένα σύγχρονο βήμα για αναζητήσεις και νέους αγώνες, χάριν της ελευθερίας στη σύγχρονη ζωή.

Η επιστημονική στήριξη των αναζητήσεων των πτυχών της ελευθερίας στη σύγχρονη ζωή, αποτελεί χρέος και είναι εκ των αυτών ουκί ανέυ. Η επιστήμη της ελευθερίας προσδιορίστηκε άλλωστε από το δάσκαλο του γένους Αδαμάντιο Κοράη με την παρακάτω υποθήκη: «Αν και όλαι αι παραδίδομεντ εις τας ακαδημίας της φωτισμένης Ευρώπης επιστήμαι πρέπει να εισαχθώσιν εις τα σχολεία μας, η χρησιμοτέρα, αναγκαιοτέρα και προτέρα των άλλων είναι η επιστήμη της ελευθερίας, επειδή χωρίς αυτήν ουδεμίαν αρετήν ημπορεί να εργήση ο άνθρωπος».

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, το πρόβλημα της ελευθερίας προσδιορίζει την ιστορία της ανθρώπινης σκέψης, τον ιδωτικό και το δημόσιο βίο των πολιτών. Η φιλοσοφική, η ιστορική και η επιστημονική αποσαφήνιση και η εμπειρόωση της έννοιας της ελευθερίας αποτελούσε και αποτελεί μόνιμη διάθεση του σκεπτόμενου ανθρώπου. Και το ουσιαστικό περιεχόμενο της ελευθερίας τραγική αναζήτηση σε μια εποχή βίαιων καταλύσεων της. Αγώνες ατομικών και κοινωνικών ελευθεριών μέσα σε ανελεύθερα και εκμεταλλευτικά καθεστώτα.

Σήμερα, με την πρόταση νόμου των διακοσίων δέκα μελών της Εθνικής Αντιπροσωπείας προτείνεται η σύνταση ιδρύματος με τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου με αποκλειστικό σκοπό την έρευνα των προβλημάτων της ελευθερίας. Και τα προβλήματα της ελευθερίας υπάρχουν σε όλους τους τομείς του πνεύματος και της τέχνης, τις κοινωνικές και τις θετικές επιστήμες.

Η ίδρυση στην Ελλάδα του μεγαλύτερου πνευματικού ιδρύματος της ελευθερίας στον κόσμο αποτελεί την ασφαλέστερη προβολή της και τη δικαίωση πολλών αγώνων υπέρ της ελευθερίας που έλαβαν χώρα σ' αυτόν εδώ τον τόπο, έναν τόπο ανεπανάληπτου πολιτισμού.

Η ιερή πόλη του Μεσολογγίου η πόλη των «ελεύθερων πολιορκημένων» που αποτελεί το σύμβολο της ελευθερίας του νεότερου Ελληνισμού απ' όπου ο εθνικός μας ποιητής Διονύσιος Σολωμός επινεύστηκε το 1823 τον Εθνικό μας Ύμνο, τον Ύμνο εις την ελευθερίαν, δικαιούται να φιλοξενήσει το παγκόσμιο αυτό πνευματικό ίδρυμα και να αποδειχθεί ότι η ιστορία δεν είναι απλή ανάμνηση του παρελθόντος που περιορίζεται σε εορταστικές εκδηλώσεις, αλλά κυρίως προέκταση του νοήματός της στο παρόν και στο μέλλον.

Έτσι η Ελλάδα με την ίδρυση της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας με έδρα την ιερή πόλη του Μεσολογγίου συνεχίζει, απαπτού ουσιάδελφοι, τη μακραίωνη ιστορία της ελευθερίας και της δημοκρατίας. Πρωτοστατεί και συμμετέχει στον παγκόσμιο διάλογο των διεθνών σχέσεων, επηρεάζει το ιστορικό και κοινωνικό γίγνεσθαι, δημιουργεί έργα πολιτισμού και αναπτύσσει τον τουρισμό διευκολύνοντας την πολιτιστική επικοινωνία των λαών. Η Ελλάδα ως κράτος ελευθερίας αποκτά παγκόσμιο κύρος. Γίνεται παγκόσμιος φάρος της ελευθερίας των λαών της γης.

Η Βουλή των Ελλήνων σήμερα σ' αυτήν την ιστορική συνέδριαση, αγαπητοί συνάδελφοι, υλοποιεί το καθήκον της έναντι της ιστορίας, έναντι των πολιτισμών, έναντι της πατρίδας, έναντι των Ελλήνων αλλά και όλων των εθνών.

Η Κυβέρνηση, κύριε Υπουργέ, οφείλει και αυτή με ταχείς ρυθμούς να στηρίξει στην πράξη θεσμικά αλλά και με τα αναγκαία κονδύλια την ίδρυση και λειτουργία της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας στο Μεσολόγγι.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Χρυσανθακό-
πουλος έχει το λόγο.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριοι συνάδελφοι, όταν πράττουμε το καθήκον μας δεν μας πρέπουν τα εύγε. Το άρθρο 60 του Συντάγματος ορίζει ότι καθήκον μας είναι να

Ψηφίζουμε κατά συνειδηση, αλλά και να έχουμε νομοθετική πρωτοβουλία. Είναι όμως το σύστημα σ' αυτήν την περίπτωση δομημένο λάθος. Είμαστε σε αναμονή μόνο κυβερνητικών πρωτοβουλιών, γιατί έτσι δυστυχώς και πάλι το Σύνταγμα ορίζει ότι μόνο η κυβέρνηση έχει νομοθετική πρωτοβουλία. Σε περιπτώσεις, όμως, που δεν άπτονται τα της διοίκησης και των κυβερνητικών εξουσιών, θα μπορούσε η Βουλή να ψηφίζει και να λαμβάνει αποφάσεις, οι οποίες ακριβώς τιμούν τους Βουλευτές. Και μόνο σ' αυτές τις περιπτώσεις αισθάνονται ελεύθεροι των δεσμών που μια κομματική γραμμή πολλές φορές τους επιβάλλει να στραφούν ενάντια σε αποφάσεις με τις οποίες όλοι συμφωνούν. Και αναφέρομαι σε οποιαδήποτε κομματική γραμμή, άρα σκοπιμότητα.

Αν μιλούμε σήμερα για την Ελλάδα που δικαιούται να έχει αυτό το ίδρυμα που παγκόσμια θα διαδραματίσει ρόλο, τη Διεθνή Ακαδημία Ελευθερίας, είναι ακριβώς γιατί είμαστε από τους λαούς που στο βωμό της ελευθερίας έχουμε θυσιάσει πάρα πολλούς προγόνους μας. Και ο ηρωισμός, η πράξη δηλαδή ανάκτησης της ελευθερίας, είναι εκείνη την οποία παγκόσμια επικροτούν όσοι από τους ανθρώπους της γης μπόρεσαν να λάβουν λίγο από το φως αυτής της ελληνικής ιστορίας.

Ο ανθρωπος αναζητά την ελευθερία ενάντια στον ίδιο του τον εαυτό, ενάντια στην καταπίεση που εσωτερικεύει μέσα από τις δομές των συστημάτων εξουσίας, ενάντια στα κράτη που δυναστεύουν τους λαούς. Γιατί υπάρχει δίκαιο των κρατών παγκόσμια αλλά δίκαιο των λαών ακόμη δεν υφίσταται. Δίκαιο των εθνών προσπαθεί να υπάρξει, αλλά οι λαοί που έχουν εθνική ταυτότητα διαβαθμίζονται σε επίπεδα. Δηλαδή οι αφρικανικοί λαοί δεν έχουν δικαίωμα εθνικής υπόστασης. Οι λαοί των Βαλκανίων έχουν και δεν έχουν. Οι λαοί της κεντρικής Ασίας δεν έχουν καθόλου. Κάποιοι άλλοι λαοί που δεν έχουν εθνική ιστορία, γιατί είναι πολυεθνική η υπόστασή τους, δεν έχουν δικαίωμα ιστορικής μνήμης γιατί πρέπει να ανακτήσουν γρήγορα μια ομογενοποιημένη κρατική συνείδηση και όχι εθνική. Είναι σημαντικός, λοιπόν, ο ρόλος της Ελλάδας και του Ελληνισμού να εμψυχώσει αυτόν το δρόμο.

Τόνισα προηγούμενα ότι ο ανθρωπος μάχεται τον εαυτό του κι αυτό γιατί δεν είναι μια απλή υπόθεση να συγκρούεσαι πάνω στην άλλη σου πλευρά. Ελευθερία από ποιον; Από τους ίδιους τους συνανθρώπους μας. Και όταν, λοιπόν, κάποιοι λαοί δυνατεύουν άλλους λαούς, δεν είναι ελεύθεροι, τουλάχιστον αυτό λέει η προοδευτική μας παιδεία. Γιατί για να δυναστεύουν λαοί άλλους λαούς, θα πρέπει να έχουν μια δομή στρατιωτική, πειθαρχίας, πυραμιδική, ώστε να μπορούν να επιβληθούν και στους άλλους. Θα μπορούσε να πει κανείς μάλιστα ότι τα όργανα άσκησης αυτής της εξουσίας, οι κατώτερες δυνάμεις επιβόλγης, είναι απλά χρησιμοποιούμενα.

Μπορεί ο άνθρωπος να κατάφερε να κυριαρχήσει στο φυσικό και ζωικό βασίλειο του πλανήτη μας, αλλά στις ιστορικές του σχέσεις κυριαρχείται, γιατί αυτές έχουν δοιμηθεί σε άλλες εποχές και με άλλα δεδομένα, την εποχή των πολεμικών ομάδων, την εποχή των σφιχτών συνόρων, την εποχή της νομής. Σήμερα είμαστε σε μία άλλη περίοδο, σε έναν άλλο πολιτισμό. Τώρα είμαστε δέσμιοι των παθών μας, των συνηθειών μας, του καταναλωτισμού, της γενικευμένης αλλοτρίωσης. Τώρα η ελευθερία η εξαρτησιακή -γιατί η ανεξαρτησία σαν έννοια διαφέρει ακριβώς σ' αυτό το σημείο, είναι η αποδέσμευση από τα δεσμά είναι η αναμονή, αυτό που καρτερούμε να έρθει, δηλαδή η προσμονή άρα η αισιοδοξία άρα η αναζήτηση και η επιίδα. Η ανθρωπότητα όμως έχει χάσει αυτόν το δρόμο. Βρίσκεται εγκλωβισμένη σε μια ελευθερία «για να» τόσο προκαθορισμένη όσο το μάρκετινγκ της καθημερινής ζωής που καθορίζει τις ενέργειες και τις επιλογές μας.

Είμαστε μπροστά σε ένα δυτικό πολιτισμό που αυτήν τη στιγμή κοιτάζει τον ανατολικό πολιτισμό, που τα έχει προκαθορίσει όλα σε στάδια εξέλιξης και τον ζηλεύει, γιατί λέει ότι έχουν το κεφάλι τους ήσυχο. Αυτοί ξέρουν ότι δεν έχουν να περιμένουν τίποτα και άρα δεν κάνουν τίποτα περισσότερο. Μένουν μέσα σε μια παθητική σιγή και μέσα από εκεί αναζητούν την ευτυχία.

Οι δυτικοί με την αμφισβήτηση του νου που αντιδιαστέλλεται στο συν και το πλην, στο να διαιρεί μέσα από τη σκέψη τις πλευ-

ρές –τα ενάντια τοις εναντίοις γίγνεσθαι- προσεγγίζουν με τον τρόπο σκέψης τους στη σημειρινή περίοδο ένα πραγματικό αδιέξοδο. Τους λείπει η πνευματική υπόσταση γιατί είναι δέσμιοι μιας μηχανιστικής καθημερινότητας. Άρα αυτή η υπέρβαση για να βρεθούν λύσεις μπορεί να έρθει μόνο μέσα από την ελευθερία, εκείνη την ελευθερία που δεν συγχωρούν οι μεγάλοι της γης γιατί στέκεται εμπόδιο στα σχέδιά τους, για εκείνη την ελευθερία που αυτές τις ημέρες ζούμε στην Ευρώπη να καθηπτάσσεται στην σκοπιμότητα, όταν φθάνουν οκτώ Αρχηγοί κρατών της Ευρωπαϊκής 'Ενωσης να στρέφονται προς τον κ. Μπους και να ζητούν πάση θυσία τη δική τους ένταξη στα πολεμικά του σχέδια. Καταλαβαίνετε τι σημαίνει αυτό. Οδηγούν την Ευρώπη σε μια κρίση. Οδηγούν την Ευρώπη των ειρηνικών πρωτοβουλιών σε μια οπισθοδρόμηση. Δεν θέλουν την ολοκλήρωση της, που μπορεί να αποτελέσει βάθρο μέσω του οποίου οι λαοί της Ευρώπης με πρωτοβουλίες όπως η Ακαδημία της Ελευθερίας θα είχαν διελθείς πρωτοβουλίες.

Είμαστε μπροστά στη θέσπιση από τη Βουλή ενός βήματος από το οποίο θα διατρανόνται η θέληση μας για ειρήνη, αλλά και η επιλογή μας για κινήσεις διεύρυνσης του πνευματικού μας ορίζοντα μέσα από την καταδίκη ανελεύθερων ενεργειών και καθεστώτων, όπως και επαναποθέτησης του όλου μοντέλου της καθημερινής μας ζωής. Σήμερα ελευθερία έχουν οι έχοντες και κατέχοντες. Στην αρχαία Ελλάδα ανελεύθερος ήταν και αυτός που δεν είχε περιουσιακά στοιχεία να συνεισφέρει ή οπλισμό. Σήμερα αυτή η κοινωνική διάκριση του δυτικού συστήματος, που έχει ένα μεγάλο κομμάτι ανελεύθερων ανθρώπων εξαιτίας της εκμετάλλευσης, τους απαλύνει την οδύνη μέσα από την τεχνολογία αλλά τους παγιδεύει πιο πολύπλοκα την καθημερινή ζωή. Χρειάζεται λοιπόν ανατροπή αυτών των δομών.

Αν σήμερα εμφανίστηκαν όλοι εδώ ως ποιητές της ελευθερίας, αυτός ο ποιητικός λόγος είναι ακριβώς η αναζήτηση του ιδανικού, η εξιδανίκευση. Είναι ο λόγος ο οποίος δεν δεσμεύεται, δεν έχει κανόνες, γιατί έχει το συμβολισμό του ανθρώπου που σκέπτεται. Ελάχιστοι διανοούνται σ' αυτήν τη γη. Πολλοί διανοούμενοι αναπαράγουν και παπαγαλίζουν. Ελάχιστοι έχουν αυθύπαρκτη σκέψη και στάση να πάνε ενάντια στα ρεύματα. Η Ελλάδα πρέπει να είναι μία χώρα που θα σταθεί ενάντια στο ρεύμα της παρακμής στην ανθρωπότητα με τέτοιες πρωτοβουλίες, όπως η Ακαδημία της Ελευθερίας στο Μεσολόγγι που συγκίνεται κάποτε τον κόσμο με τη θυσία του.

Και ίσως να απαιτεί κι από εμάς θυσίες, να μην είμαστε ποτέ ξανά μικρή Ελλάδα, αλλά η μεγάλη Ελλάδα των διεθνών πρωτοβουλιών, του πνεύματος, της ειρήνης και της ελευθερίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Κουρουμπλής έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, οι αρχαίοι ημών πρόγονοι, έχοντας βαθύτατη επίγνωση των ρημάτων και των διδαγμάτων της ιστορίας, έλεγαν εκείνο το περιφρέμο: «όλβιος εστί όστις της ιστορίας έσχε μάθησιν». Και η ίδια η ζωή δίδαξε πως όσοι λαοί δεν έχουν αποθέματα ιστορίας, που δεν γεύθηκαν το λικέρ της ιστορίας, είναι λαοί που δεν έχουν και δεν έχουν προοπτική.

Κύριε Πρόεδρε, βιώνουμε μια εποχή ενός πλανητικού καπιταλισμού, που ενδιαφέρεται για την επένδυση της στιγμής, χωρίς μνήμη για το παρελθόν και χωρίς αγωνία για το μέλλον. Γευόμαστε μία εποχή που επιχειρείται ένας νεοαποικιοκρατικός καπιταλισμός και μία νεοαποικιοκρατική εκπολιτιστική προσπάθεια στο επίκεντρο της οποίας είναι η απαξίωση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, η προώθηση της δουλείας, της δουλοφορούντης και η μετατροπή του ανθρώπου από πρόσωπο σε απρόσωπο νούμερο.

Η σημειρινή ανάδειξη μιας πελώριας πολιτικής και κοινωνικής σημασίας, είναι ένα ζήτημα που έχει να κάνει με τη χειραφέτηση του ίδιου του ανθρώπου, γιατί ο ελεύθερος ανθρώπος είναι άνθρωπος χειραφετημένος και δεν είναι χειραγωγημένος.

Και αυτό, κύριε Πρόεδρε, δίδαξαν εκείνοι οι ανθρώποι της εποχής του 1825-1826, όταν πήραν την απόφαση, έχοντας ως μοναδικά όπλα την ακαταμάχητη θέλησή τους και την ακαταμά-

χητη δύναμή τους να υπερασπίσουν τα απλά εκείνα φράχτινα τείχη, με την καρδιά και την ψυχή τους, αυτοί οι άνθρωποι τίμησαν την ίδια την τιμή και ανύψωσαν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια στα ουράνια, όπου συναντιέται το θείο με το ανθρώπινο. Εκείνοι, λοιπόν, οι άνθρωποι έδωσαν τα μηνύματα για τις νεότερες γενιές. Έδειχαν πόσο μεγάλη σημασία έχει η αξία και η αυταξία της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, μιας αξιοπρέπειας που πρέπει να είναι η βάση του όπου οι αξιακού συστήματος, αν θέλουμε να μιλούμε για μία κοινωνία πολιτών στο επίκεντρο της οποίας θα είναι ο σεβασμός της ιδιαιτερότητας και της μοναδικότητας και να μη μιλούμε για μία κοινωνία μάζας απρόσωπης, μιας κοινωνίας του αριθμού.

Κύριε Πρόεδρε, απέναντι σ' αυτά τα βιώματα που βιώνουμε σήμερα, έρχεται η πρωτοβουλία ενός άξιου πολίτη, ενός ανθρώπου κι ενός δημοκράτη, του Γεράσιμου Καζάνα, για να επιβεβαιώσει για άλλη μια φορά πως ο ανθρώπινος παράγοντας είναι η υπόθεση η πρωταγωνιστική της εξέλιξης του ανθρώπου, πως όλα όσα συμβαίνουν μπορούν να συμβαίνουν γιατί ο άνθρωπος το θέλει ή δεν το θέλει. Είναι μία πρωτοβουλία που αναδεικνύει για άλλη μια φορά πως ο άνθρωπος δεν πρέπει να είναι παθητικός αποδέκτης των εξελίξεων που επιχειρούν εξωθεσμικά κέντρα να επιβάλουν στη ζωή τους, αλλά ο ίδιος μπορεί με πρωτοβουλίες, όπως η σημειρινή, γιατί φάνταζε μακρινό όνειρο και η σημειρινή πρωτοβουλία κάποτε πώς ένας ρομαντικός πολίτης συνέλαβε μια ιδέα που δεν μπορούσε να υλοποιηθεί.

Και αυτή η ιδέα προχώρησε και υλοποιείται σήμερα με εμπόδια. Και θεωρώ ύψιστη τιμή ο άνθρωπος αυτός να είναι το πρώτο μέλος του συμβουλίου αυτής της Ακαδημίας.

Κύριε Πρόεδρε, απέναντι στα φαινόμενα που απειλούν να επιχωματώσουν την κοινωνία μας και να την μετατρέψουν σε μια κοινωνία βαρβάρων από μια λογική εκβαρβαρισμού που επιχειρείται στην εποχή μας, οι αξέις της ελευθερίας είναι αξέις που πραγματικά μπορούν να δώσουν νόημα και περιεχόμενο σ' αυτό που λέμε άνθρωπος και ανθρωπότητα. Γι' αυτό οφείλουμε όλοι μας να μας αγγίξουν, να μεταγγιστούν μέσα μας, αυτές οι αξέις και να γίνουν στοιχείο του προβληματισμού και της σκέψης μας.

Το Μεσολόγγι έδωσε με εκείνη την περήφανη στιγμή το νόημα στη ζωή. Σήμερα όμως το Μεσολόγγι ζητά να επιβιώσει και οφείλει τη ελληνική πολιτεία να αντιμετωπίσει τα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα που βιώνει με μεγαλοπρέπεια και με μεγαλοσύνη, αν θέλει να πείσει ότι είναι μια πολιτεία που αφουγκράζεται τις αγωνίες της κοινωνίας. Γιατί το Μεσολόγγι γονατίζει, κύριε Πρόεδρε, οικονομικά και δεν θα είναι αντιστάθμισμα σε εκείνη τη μεγάλη συνεισφορά στην ιστορία του τόπου, η οποία στήριξε. Είναι μία αναγκαιότητα γιατί το οφείλουμε σε μια κοινωνία που πραγματικά σήμερα δοκιμάζεται.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νομίζω ότι η πρωτοβουλία που σήμερα γίνεται νόμος του κράτους θα αναδείξει και θα επιβεβαιώσει πως η ειλικρίνη πολιτεία να αντιμετωπίσει τα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα που βιώνει με μεγαλοπρέπεια και με μεγαλοσύνη, αν θέλει να πείσει ότι είναι μια πολιτεία που αφουγκράζεται τις αγωνίες της κοινωνίας. Γιατί το Μεσολόγγι γονατίζει, κύριε Πρόεδρε, οικονομικά και δεν θα είναι αντιστάθμισμα σε εκείνη τη μεγάλη συνεισφορά στην ιστορία του τόπου, η οποία στήριξε. Είναι μία αναγκαιότητα γιατί το οφείλουμε σε μια κοινωνία που πραγματικά σήμερα δοκιμάζεται.

Σας ευχαριστώ.
(Χειροκροτήματα απ' όλες τις πτέρυγες της Βουλής)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ευχαριστούμε και εμείς τον κ. Κουρουμπλή.
Ο κύριος Υφυπουργός έχει το λόγο.
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΛΕΥΡΑΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Κύριε Πρόεδρε, το «άρθρο μόνο» γίνεται «άρθρο 1». Στο τέλος της

παραγράφου 1 του άρθρου 1, εκεί που λέει «και κάθε άλλης πλευράς» να συμπληρωθεί «καθώς και την προώθηση επιμορφωτικών δράσεων». Και το άρθρο 2 είναι το ακροτελεύτιο: «Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Σαλμάς έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ: Ευχαριστώ τον κύριο Υφυπουργό που δέχθηκε την πρόταση να προσθέσει και την επιμόρφωση. Αν ήταν εύκολο να προσθέσει και την «προβολή», γιατί έχει μεγάλη σημασία, διότι στο μέλλον αυτό το ίδρυμα να χρειαστεί να χρηματοδοτηθεί για θέματα διεθνούς προβολής όλων των μορφών.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΛΕΥΡΑΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Είναι αυτονόητο αυτό ότι η διεθνής προβολή είναι μέσα ...

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ: Αν μπορούμε να το γράψουμε για τυπικούς λόγους, που στο μέλλον μπορεί να μας βοηθήσει στη χρηματοδότηση αυτού του ιδρύματος. Να γραφτεί.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΑΛΕΥΡΑΣ (Υφυπουργός Πολιτισμού): Επομένως η φράση συμπληρώνεται ως εξής: «καθώς και την προώθηση επιμορφωτικών δράσεων και τη διεθνή προβολή».

ΜΑΡΙΟΣ ΣΑΛΜΑΣ: Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής της πρότασης νόμου: «Ιδρυση ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ και ρύθμιση συναφών θεμάτων».

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτή η πρόταση νόμου επί της αρχής;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Συνεπώς η πρόταση νόμου: «Ιδρυση ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ και ρύθμιση συναφών θεμάτων» έγινε δεκτή επί της αρχής ομοφώνως.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το άρθρο 1, όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Συνεπώς το άρθρο 1 έγινε δεκτό, όπως τροποποιήθηκε από τον κύριο Υπουργό, ομοφώνως.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτό το ακροτελεύτιο άρθρο 2;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Συνεπώς το ακροτελεύτιο άρθρο 2 έγινε δεκτό ομοφώνως.

Ερωτάται το Σώμα: Γίνεται δεκτή η πρόταση νόμου και στο σύνολο;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτή, δεκτή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η πρόταση νόμου: «Ιδρυση ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ και ρύθμιση συναφών θεμάτων» έγινε δεκτή και στο σύνολο ομοφώνως.

Επομένως η πρόταση νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Πολιτισμού: «Ιδρυση ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ και ρύθμιση συναφών θεμάτων» έγινε δεκτή ομοφώνως σε μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου και έχει ως εξής:

«Ιδρυση ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ και ρύθμιση συναφών θεμάτων

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Άρθρο 1

1. Ιδρύεται «ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ» με σκοπό τη μελέτη και την έρευνα του φαινομένου της Ελευθερίας από θεσμικής, φιλοσοφικής, ιστορικής, επιστημολογικής, κοινωνικής και κάθε άλλης πλευράς, καθώς και την προώθηση επιμορφωτικών δράσεων και τη διεθνή προβολή.

2. Η Διεθνής Ακαδημία Ελευθερίας είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργού Πολιτισμού.

3. Έδρα της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας ορίζεται η Ιερή Πόλη του Μεσολογγίου.

4. Τα σχετικά με τη συγκρότηση του σώματος των μελών της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας, την οργάνωση, τη λειτουργία, τους πόρους, την οικονομική διαχείρισή της και κάθε άλλο συναφές θέμα ορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού. Το προεδρικό αυτό διάταγμα μπορεί να προβλέπει τη ρύθμιση ειδικότερων θεμάτων με τον εσωτερικό κανονισμό της Διεθνούς Ακαδημίας Ελευθερίας που εγκρίνεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού.

5. Το κοινωφέλες ίδρυμα με την επωνυμία «Εθνικό Ίδρυμα Μελετών και Ερευνών ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ Κ. ΒΕΝΙΖΕ-ΛΟΣ», του οποίου η ίδρυση εγκρίθηκε και ο Οργανισμός Διοίκησης και Διαχείρισης του κυρώθηκε με το ν.2841/2000 (ΦΕΚ 203 Α') και λειτουργεί, είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου που επιδιώκει πολιτιστικούς σκοπούς και υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργού Πολιτισμού. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Πολιτισμού το παραπάνω ίδρυμα μπορεί να υπαχθεί στο φορολογικό καθεστώς που ισχύει για το Μουσείο Μπενάκη (ν.4599/1930) και το ίδρυμα Ερευνών Προϊστορικής και Κλασικής Τέχνης (ν.1610/ 1986) και να ρυθμίζεται κάθε σχετικό ζήτημα.

Άρθρο 2

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως".

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Κύριοι συνάδελφοι, παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών ως προς την ψήφιση στο σύνολο της παραπάνω πρότασης νόμου.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Το Σώμα παρέσχε τη ζητηθείσα εξουσιοδότηση.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 15.08', λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Παρασκευή 31 Ιανουαρίου 2003 και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος κοινοβουλευτικό έλεγχο: α) συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων και β) συζήτηση επίκαιρης επερώτησης Βουλευτών της Νέας Δημοκρατίας προς τον Υπουργό Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Μεταφορών και Επικοινωνιών, σχετικώς με τη μετάδοση των εργασιών της Βουλής από τα ηλεκτρονικά Μ.Μ.Ε.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

